

P. 16.

COMPTES RENDUS DES SÉANCES DE LA SOCIÉTÉ SCIENTIFIQUE DE VARSOVIE.

III Année. 1910.

Rocznik III.

1910.

SPRAWOZDANIA

z posiedzeń

Towarzystwa Naukowego
Warszawskiego

WARSZAWA.

NAKLADEM TOWARZYSTWA NAUKOWEGO WARSZAWSKIEGO.

Skład główny

w księgarni E. WENDE i S-ka (T. Hiż i A. Turkuł).

1910.

<http://rcin.org.pl>

SPIS RZECZY.

I. Wydział językoznawstwa i literatury.

	<i>Str.</i>
№ 1. Chrzanowski Ignacy. Charakter encyklopedyczny kroniki Kadłubka	1—5
№ 2. Appel Karol. Język i sztuka. Lingwistyka i Estetyka	7—15
№ 3. Krzemiński Stanisław. O miejscu urodzenia Kołłątaja	17—24
№ 4. Kridl Manfred. Mickiewicz w świetle nieznanych pism	25—72
№ 5. Chlebowski Bronisław. Kazimierz Kaszewski. . .	73—78
№ 6. Chlebowski Bronisław. Roman Plenkiewicz . .	79—82
Korbut Gabryel. Początki wpływu Boileau'a w Polsce	82—98
№ 7. Korbut Gabryel. Felicyan Faleński	99—104

II. Wydział nauk antropologicznych, społecznych, historii i filozofii.

№ 1. Lutostański Karol. Charakter władzy męzowskiej w prawie u nas obowiązującym	1—5
Daszyńska-Golińska Zofia. Współczesny rozwój ludności w świetle teorii.	5—8
„ Die moderne Bevölkerungsfrage im Lichte der Theorie	8—11
№ 2. Kraushar Aleksander. Litwa na Radzie Senatu w Lublinie 1503 roku za Aleksandra Jagiellończyka	12—23
№ 3. Bogusławski Edward. Podanie o Piaście zapisane w kronice tak zwanego Gallusa (Mnicha-Anonima) i legenda o ś. Germanie	25—40
„ Die Sage von Piast, verzeichnet in der Chronik des sogenannten Gallus (des Mönches-Anonimus) und die Legende vom heil. Germanus	40—41

	K onopczyński Wł. Dyplomacya europejska na drodze do pierwszego podziału Polski 1759—61	41—43
№ 4.	Biegański Władysław. Neo-teleologia	45—70
	„ Die Neo-teleologie	70—72
№ 5.	Loth Edward. Przyczynek do poznania przebiegu układów listewek skórnych na stopie i dłoni polaków	73—118
№ 6.	Biegański Władysław. Czem jest logika?	119—149
	„ Was ist Logik?	149—152
№ 7.	Majewski Erazm. Co sądzić o niedopasowaniu języka do myśli?	153—162
	Siemieński Józef. O metodzie modernizacji pisowni w wydawnictwach źródeł polskich XVI-go wieku	163—174
№ 8.	Stolyhwo K. Okazy ze zbiorów, przywiezionych z Ameryki Południowej	175—176
	Poniatowski St. O klasyfikacjach wskaźników antropologicznych	176—186
№ 9.	Poniatowski St. Kryterja biometryczne przynależności jednostki do naturalnej grupy morfologicznej	187—200
№ 10.	Biegański Władysław. Metodyka teleologii	201—226

III. Wydział nauk matematycznych i przyrodniczych.

№ 1.	Tur Jan. O podstawach teoretycznych embryologii anormalnej	1—25
	Eismond Józef. Wyniki badań eksperymentalnych nad rozwojem jaj ryb spodoustych.	25—61
	„ Experimentelle Forschungen über die Entwicklung der Rochenkeime.	61—62
	Silberstein Ludwik. Niezmienniki fal Roentgena.	62—69
	„ Invarianten einer Röntgenwelle	69—73
	Weyberg Z. Biotyty granitów, lamprofirów, bazaltów i syenitów	73—74
	Landau St. Spostrzeżenia nad promieniotwórczością atmosferyczną w okolicy Ojcowa i Olkusza.	75—85
	„ Les observations sur la radioactivité atmosphérique aux environs d'Ojców et d'Olkusz	85—86
	Lichtenstein Leon. O niektórych zastosowaniach teorii równań liniowych.	86—87
	„ Über einige Anwendungen der Theorie der linearen Integralgleichungen	87—89
	Sierpiński W. Przyczynek do teorii szeregów rozbieżnych	89—93
	Kosińska S. Dostrzeżenia aberracji względnej minimów Algola	93

- № 2. Gosiewski Wł. O zasadzie indukcji według teorii
prawdopodobieństwa. . . . . 95—104
" Sur le principe de l'induction d'après la théorie
des probabilités . . . . . 104—111
Kucharzewski F. Piśmiennictwo techniczne polskie.
II. Inżynierya z miernictwem 111
" La littérature technique polonaise. II. L'art
de l'ingénieur 112
Eismond Józef. Badania doświadczalne nad rozwojem
ryb spodoustych. Ciąg dalszy. . . . . 112—113
Banachiewicz T. Sposób wyznaczenia spłaszczenia We-
nery i czasu jej obrotu dookoła osi. 113
Lorec Z. i Wolski T. Nowy gatunek z rodzaju Strzebla
(Ph. Agas). Strzebla przekopowa (Phoxinus Dy-
bowski spec. nova?) . . . . . 114—120
№ 3. Eismond J. Cytotropizm (?) niezaplodnionych jaj je-
zowców . . . . . 121—128
Weyberg J. Z badań nad biotytami. 128
Sosnowski Jan. Dalsze badania nad kernleiterami . . 128—131
" Weitere Untersuchungen über Kernleiter. . . 131—134
Gorczyński Wł. Sur la valeur de la „constante solaire“
d'après les mesures prises à Ursynów (Pologne)
en été 1909. . . . . 134—145
№ 4. Banachiewicz T. O pewnym kryterium teorii w błędów 147—150
" Sur un critérium dans la théorie des erreurs. . 150
Gosiewski Wł. O sposobie poprawienia w rachunku
średniej arytmetycznej wartości niewiadomej
podejrzanych . . . . . 151—160
Weyberg Z. O badań nad krystalogenezą. . . . . 161—162
Gorczyński Wł. O przebiegu rocznym i dziennym usło-
necznienia w Krakowie. . . . . 162—176
" Sur la marche annuelle et diurne de la durée
de l'insolation à Cracovie. . . . . 177—178
Sterling Stefan. Badania nad budową i funkcją koń-
czyn przednich wielorybów uzębionych i bez-
zębnych . . . . . 179—193
№ 5. Lewiński Jan. Przyczynek do znajomości utworów
górnourajskich na Kujawach . . . . . 195—210
" Contribution à la connaissance des dépôts
suprajurassiques de la Couyavie . . . . . 211—219
Wóycicki Z. Przyczynek do cytologii tkanki hyper-
hydraulicznej u kartofla (*Solanum tuberosum* L.) . 219—225
" Zur Cytologie der hyperhydrische Gewebe bei
Solanum tuberosum L. 226 230
Sterling Stefan. O asymetrii czaszki wielorybów. . 231—235
Smosarski W. Długość usłonecznienia w Warszawie . 235—246
" Sur la durée de l'insolation à Varsovie . . . 246

Tur Jan.	O rozrastaniu się pola naczyniowego u zarodków ptasich platyneurycznych i normalnych	247—252
„	Sur l'accroissement de l'aire vasculaire des embryons d'Oiseaux normaux et platyneuriques	252—254
Nr 6. Janowski Władysław.	Zdjęcia krzywej przelkowo-przedzionkowej	255
Silberstein Ludwik.	Fale nieciągłości w ośrodku przewodzącym	256—259
„	Ueber Unstetigkeitswellen in einem Halbleiter	259—262
Weyberg Z.	Badania nad krystalogenezą. II.	262—263
Dziewulski W.	Perturbacje wiekowe planety (13) Egeria, wywołane działaniem Marsa	263—269
„	Perturbations séculaires de la petite planète Egérie, dues à l'action de Mars	269
Sierpiński W.	Nowy sposób dowodzenia twierdzenia Bolzano-Weierstrassa	270—271
„	Nouvelle manière de démontrer le théorème de Bolzano-Weierstrass.	271
Thugutt St. J.	Czy w istocie alofan, halloizyt i montmorillonit są tylko mieszaninami hydrogelów gliniki i krzemionki?	272—279
„	Sind wirklich die Minerale Allophan, Halloysit und Montmorillonit einfach nur Gemenge von Thonerdegel mit dem Kieselsäuregel?	279
Możejko B.	Badania nad budową układu krwionośnego i limfatycznego Minoga rzeczno (Petromyzon fluviatilis)	278—307
„	Étude sur le système circulatoire de la Lamproie (Petromyzon fluviatilis)	307—310
Majkowska Stefania.	Z owogenezy u Pływaka żółto-brzeżka (Dytiscus marginalis)	310—317
„	Zur Kenntniss der Ovogenese bei Dytiscus	317—318
Nr 7. Tur Jan.	Badania nad wpływem promieni radu na rozwój mięczaka Pholas candida Lam.	319—321
Kucharzewski Feliks.	Statyka Kochańskiego	321—336
„	La statique de Kochański	336—339
Miklaszewski Sławomir.	Drugi międzynarodowy Zjazd geoboznawców w Sztokholmie	339—342
Sosnowski Jan.	Prosty sposób obliczania krzywych.	342—343
„	Ein einfaches Verfahren zur Kurvenausmessung	343
Nr 8. Hertz Ryszard.	O barwiącej się za życia ziarnistości i zasadochłonnem nakropieniu czerwonych ciałek krwi	345—353
Sierpiński Wacław.	O wpływie porządku składników na zbieżność jednostajną szeregu.	353—357
„	L'influence de l'ordre des termes sur la convergence uniforme d'une série	357

Wóycicki Zygmunt. Sprawozdanie z gromadzenia w ciągu roku 1910 materiałów do zobrazowania roślinności Królestwa Polskiego	357—358
„ Rozgałęzione kwiatostany u żyta (<i>Secale cereale</i> L.) i rajgrasu (<i>Lolium perenne</i> L.).	358—374
„ Einige verzweigte Bluthestände von <i>Secale cereale</i> L. und <i>Lolium perenne</i> L.	374—380
Miklaszewski Sławomir. Typ gleby pola doświadczalnego w Starościcach pod Jaszczowem w pow. i gub. Lubelskiej (z tablicą).	380—385
„ Le type du sol du champ d'expériences à Starościce dans l'arrondissement de Lublin	385—386
„ Czarnoziemy Hrubieszowsko - Tomaszowskie w okolicach Dołhobyczowa w gub. Lubelskiej (z tablicą)	386 394
„ Les „tschernoziom's“ aux environs de Dołhobyczów gouv Lublin	394
№ 9. Hertz Ryszard. W sprawie przeistoczenia szpikowego siedziony	395—399
Błądowski Ryszard. Ze studyów nad Bonellią.	399—407
„ Quelques observations sur la Bonellie	407—409
Thugutt St. J. O metanatrolicie	409—414
„ Ueber den Metanatriolith.	414
Miklaszewski Sławomir. Czarnoziem czyli Czarna ziemia Sochaczewska w pow. Sochaczewskim gub. Warszawskiej (z tabl.).	415—418
„ Le „tschernoziom“ ou terre noire de Sochaczew	419
Stecki Kazimierz. Bielica w okolicach Radomia, Jastrzębia i Ilży w gub. Radomskiej (z tablicą).	419—424
„ Les „bielica's“ dans les environs de Radom, Jastrząb et Ilża gouv. de Radom.	424

Sprawozdanie ze stanu i działalności Towarzystwa Naukowego Warszawskiego za czas od 1 lipca 1909 r. do d. 30 czerwca 1910 r. . . . . 1—35.

Redaktor i Wydawca

Jan Tur.

Adres Redakcyi: Krakowskie Przedmieście № 7 (w lokalu
Towarzystwa Naukowego Warszawskiego).

Cena Rocznika III-go rs. 4.

Druk Rubieszewskiego i Wrotnowskiego w Warszawie.

OD REDAKCYI.

1. „Sprawozdania“ wychodzą w postaci zeszytów miesięcznych i zawierają protokoły posiedzeń naukowych Wydziałów T-wa, drukowane z zachowaniem oddzielnej paginacji dla każdego Wydziału. W miesiącach: lipcu, sierpniu i wrześniu „Sprawozdania“ nie wychodzą.

2. Obok działu naukowego, obejmującego nadewszystko: komunikaty i referaty, jako też pokazy naukowe oraz dyskusję; w „Sprawozdaniach“ podaje się nadto stale listę obecności oraz streszczenie protokołu załatwianych na posiedzeniach spraw bieżących.

Obok komunikatów i referatów, wygłaszanych na posiedzeniach wedle porządku dziennego, mogą być drukowane również i prace nadsyłane, o ile pochodzą one od członków T-wa w odpowiednich Wydziałach i o ile otrzymane rękopisy gotowe są do druku.

3. Poszczególne artykuły nie mogą w „Sprawozdaniach“ przekraczać zakresu 2 arkuszy druku. W przeciwnym razie mogą być drukowane tylko w charakterze rozpraw naukowych w seryi „Prac“ odpowiedniego Wydziału, w „Sprawozdaniach“ zaś podaje się wzmiankę protokólną.

4. Komplet wydanych w ciągu roku zeszytów „Sprawozdań“ stanowi rocznik, uzupełniony dodaniem zeszytu Sprawozdania rocznego z działalności T-wa oraz karty okładowej i spisu rzeczy.

5. Komunikaty i referaty jako też objaśnienia pokazów drukuje się, stosownie do życzenia autorów, wraz ze streszczeniami w jednym z czterech języków obcych: francuskim, angielskim, włoskim lub niemieckim.

6. Na koszt redakcyi mogą być umieszczane w „Sprawozdaniach“ tylko rysunki tekstowe, o ile nadają się do reprodukcji cynkograficznej.

7. Do czasu ustalenia się pisowni polskiej przestrzega się prawideł pisowni Akademii Umiejętności w Krakowie. Wyjątki w tym względzie czyni się jedynie dla autorów prac z zakresu językoznawstwa, o ile nietykalność pisowni została przez nich osobiście zastrzeżona.

8. Przemówienia w dyskusyi składa się sekretarzom Wydziałów, na posiedzeniu. Teksty przemówień w dyskusyi, nadsyłane po posiedzeniu, drukowane nie będą. Rękopisy komunikatów i referatów oraz objaśnienia, doty-

czące pokazów, należy składać najpóźniej po upływie tygodnia po odbytem posiedzeniu; w przeciwnym razie w „Sprawozdaniach“ podaje się tylko tytuł. W tym terminie autorzy winni dostarczyć gotowych klisz cynkograficznych.

9. Autorzy drukowanych w „Sprawozdaniach“ prac otrzymują bezpłatnie 50 zwykłych odbitek łącznie z protokołem ewentualnej dyskusji i streszczeniem w języku obcym. Na żądanie większej liczby odbitek, wyrażone na rękopisie oraz na ostatniej korekcie, mogą otrzymać więcej, lecz nie wyżej ponad 100.

10. Materiał, przeznaczony do druku, winien być pisany na jednej stronie, z pozostawieniem marginesu i wolnego miejsca przed tytułem do notat redakcyjnych.

11. Podkreślenia: Nazwiska, wyrazy lub zdania, które autor chce mieć wydrukowane czcionkami rozstawionymi, należy podkreślać linią punktową. Nazwy techniczne, gatunkowe i t. d. wyróżnia się w druku kursywą, w rękopisie zaś podkreśla się linią pojedynczą. Wyrazy lub znaki wyjątkowego znaczenia, mające być wydrukowane czcionkami grubymi należy podkreślać linią podwójną.

Wszelkie tytuły przy nazwiskach będą stale pomijane.

12. Autorzy winni zwracać drukarni przysyłane im korekty w możliwie krótkim czasie; mają też prawo, w przypadkach wyjątkowych, żądać od drukarni przysłania powtórnej korekty. Na ostatniej korekcie autor winien położyć swój podpis oraz wyrazić życzenie co do oddzielnych odbitek.

Cena rocznika w prenumeracie wynosi **rs. 4**; cena każdego pojedynczego zeszytu **kop. 50**.

OD REDAKCYI.

1. „Sprawozdania“ wychodzą w postaci zeszytów miesięcznych i zawierają protokoły posiedzeń naukowych Wydziałów T-wa, drukowane z zachowaniem oddzielnej paginacji dla każdego Wydziału. W miesiącach: lipcu, sierpniu i wrześniu „Sprawozdania“ nie wychodzą.

2. Obok działu naukowego, obejmującego nadewszystko: komunikaty i referaty, jako też pokazy naukowe oraz dyskusję; w „Sprawozdaniach“ podaje się nadto stale listę obecności oraz streszczenie protokołu załatwianych na posiedzeniach spraw bieżących.

Obok komunikatów i referatów, wygłaszanych na posiedzeniach wedle porządku dziennego, mogą być drukowane również i prace nadsyłane, o ile pochodzą one od członków T-wa w odpowiednich Wydziałach i o ile otrzymane rękopisy gotowe są do druku.

3. Poszczególne artykuły nie mogą w „Sprawozdaniach“ przekraczać zakresu 2 arkuszy druku. W przeciwnym razie mogą być drukowane tylko w charakterze rozpraw naukowych w seryi „Prac“ odpowiedniego Wydziału, w „Sprawozdaniach“ zaś podaje się wzmiankę protokółarną.

4. Komplet wydanych w ciągu roku zeszytów „Sprawozdań“ stanowi rocznik, uzupełniony dodaniem zeszytu Sprawozdania rocznego z działalności T-wa oraz karty okładowej i spisu rzeczy.

5. Komunikaty i referaty jako też objaśnienia pokazów drukuje się, stosownie do życzenia autorów, wraz ze streszczeniami w jednym z czterech języków obcych: francuskim, angielskim, włoskim lub niemieckim.

6. Na koszt redakcyi mogą być umieszczane w „Sprawozdaniach“ tylko rysunki tekstowe, o ile nadają się do reprodukcji cynkograficznej.

7. Do czasu ustalenia się pisowni polskiej przestrzega się prawideł pisowni Akademii Umiejętności w Krakowie. Wyjątki w tym względzie czyni się jedynie dla autorów prac z zakresu językoznawstwa, o ile nietykalność pisowni została przez nich osobiście zastrzeżona.

8. Przemówienia w dyskusyi składa się sekretarzom Wydziałów, na posiedzeniu. Teksty przemówień w dyskusyi, nadsyłane po posiedzeniu, drukowane nie będą. Rękopisy komunikatów i referatów oraz objaśnienia, doty-

czące pokazów, należy składać najpóźniej po upływie tygodnia po odbytem posiedzeniu; w przeciwnym razie w „Sprawozdaniach“ podaje się tylko tytuł. W tym terminie autorzy winni dostarczyć gotowych klisz cynkograficznych.

9. Autorzy drukowanych w „Sprawozdaniach“ prac otrzymują bezpłatnie 50 zwykłych odbitek łącznie z protokołem ewentualnej dyskusji i streszczeniem w języku obcym. Na żądanie większej liczby odbitek, wyrażone na rękopisie oraz na ostatniej korekcie, mogą otrzymać więcej, lecz nie wyżej ponad 100.

10. Materiał, przeznaczony do druku, winien być pisany na jednej stronie, z pozostawieniem marginesu i wolnego miejsca przed tytułem do notat redakcyjnych.

11. Podkreślenia: Nazwiska, wyrazy lub zdania, które autor chce mieć wydrukowane czcionkami rozstawionymi, należy podkreślać linią punktową. Nazwy techniczne, gatunkowe i t. d. wyróżnia się w druku kursywą, w rękopisie zaś podkreśla się linią pojedynczą. Wyrazy lub znaki wyjątkowego znaczenia, mające być wydrukowane czcionkami grubymi należy podkreślać linią podwójną.

Wszelkie tytuły przy nazwiskach będą stale pomijane.

12. Autorzy winni zwracać drukarni przysyłane im korekty w możliwie krótkim czasie; mają też prawo, w przypadkach wyjątkowych, żądać od drukarni przysłania powtórnej korekty. Na ostatniej korekcie autor winien położyć swój podpis oraz wyrazić życzenie co do oddzielnych odbitek.

Cena rocznika w prenumeracie wynosi **rs. 4**; cena każdego pojedynczego zeszytu **kop. 50**.

OD REDAKCYI.

1. „Sprawozdania“ wychodzą w postaci zeszytów miesięcznych i zawierają protokoły posiedzeń naukowych Wydziałów T-wa, drukowane z zachowaniem oddzielnej paginacji dla każdego Wydziału. W miesiącach: lipcu, sierpniu i wrześniu „Sprawozdania“ nie wychodzą.

2. Obok działu naukowego, obejmującego nadewszystko: komunikaty i referaty, jako też pokazy naukowe oraz dyskusję; w „Sprawozdaniach“ podaje się nadto stale listę obecności oraz streszczenie protokołu załatwianych na posiedzeniach spraw bieżących.

Obok komunikatów i referatów, wygłaszanych na posiedzeniach wedle porządku dziennego, mogą być drukowane również i prace nadsyłane, o ile pochodzą one od członków T-wa w odpowiednich Wydziałach i o ile otrzymane rękopisy gotowe są do druku.

3. Poszczególne artykuły nie mogą w „Sprawozdaniach“ przekraczać zakresu 2 arkuszy druku. W przeciwnym razie mogą być drukowane tylko w charakterze rozpraw naukowych w seryi „Prac“ odpowiedniego Wydziału, w „Sprawozdaniach“ zaś podaje się wzmiankę protokólną.

4. Komplet wydanych w ciągu roku zeszytów „Sprawozdań“ stanowi rocznik, uzupełniony dodaniem zeszytu Sprawozdania rocznego z działalności T-wa oraz karty okładowej i spisu rzeczy.

5. Komunikaty i referaty jako też objaśnienia pokazów drukuje się, stosownie do życzenia autorów, wraz ze streszczeniami w jednym z czterech języków obcych: francuskim, angielskim, włoskim lub niemieckim.

6. Na koszt redakcyi mogą być umieszczane w „Sprawozdaniach“ tylko rysunki tekstowe, o ile nadają się do reprodukcji cynkograficznej.

7. Do czasu ustalenia się pisowni polskiej przestrzega się prawideł pisowni Akademii Umiejętności w Krakowie. Wyjątki w tym względzie czyni się jedynie dla autorów prac z zakresu językoznawstwa, o ile nietykalność pisowni została przez nich osobiście zastrzeżona.

8. Przemówienia w dyskusyi składa się sekretarzom Wydziałów, na posiedzeniu. Teksty przemówień w dyskusyi, nadsyłane po posiedzeniu, drukowane nie będą. Rękopisy komunikatów i referatów oraz objaśnienia, doty-

czące pokazów, należy składać najpóźniej po upływie tygodnia po odbytem posiedzeniu; w przeciwnym razie w „Sprawozdaniach“ podaje się tylko tytuł. W tym terminie autorzy winni dostarczyć gotowych klisz cynkograficznych.

9. Autorzy drukowanych w „Sprawozdaniach“ prac otrzymują bezpłatnie 50 zwykłych odbitek łącznie z protokołem ewentualnej dyskusji i streszczeniem w języku obcym. Na żądanie większej liczby odbitek, wyrażone na rękopisie oraz na ostatniej korekcie, mogą otrzymać więcej, lecz nie wyżej ponad 100.

10. Materiał, przeznaczony do druku, winien być pisany na jednej stronie, z pozostawieniem marginesu i wolnego miejsca przed tytułem do notat redakcyjnych.

11. Podkreślenia: Nazwiska, wyrazy lub zdania, które autor chce mieć wydrukowane czcionkami rozstawionymi, należy podkreślać linią punktową. Nazwy techniczne, gatunkowe i t. d. wyróżnia się w druku kursywą, w rękopisie zaś podkreśla się linią pojedynczą. Wyrazy lub znaki wyjątkowego znaczenia, mające być wydrukowane czcionkami grubemi należy podkreślać linią podwójną.

Wszelkie tytuły przy nazwiskach będą stale pomijane.

12. Autorzy winni zwracać drukarni przysyłane im korekty w możliwie krótkim czasie; mają też prawo, w przypadkach wyjątkowych, żądać od drukarni przysłania powtórnej korekty. Na ostatniej korekcie autor winien położyć swój podpis oraz wyrazić życzenie co do oddzielnych odbitek.

Cena rocznika w prenumeracie wynosi **rs. 4**; cena każdego pojedynczego zeszytu **kop. 50**.

OD REDAKCYI.

1. „Sprawozdania“ wychodzą w postaci zeszytów miesięcznych i zawierają protokoły posiedzeń naukowych Wydziałów T-wa, drukowane z zachowaniem oddzielnej paginacji dla każdego Wydziału. W miesiącach: lipcu, sierpniu i wrześniu „Sprawozdania“ nie wychodzą.

2. Obok działu naukowego, obejmującego nadewszystko: komunikaty i referaty, jako też pokazy naukowe oraz dyskusję; w „Sprawozdaniach“ podaje się nadto stale listę obecności oraz streszczenie protokołu załatwianych na posiedzeniach spraw bieżących.

Obok komunikatów i referatów, wygłaszanych na posiedzeniach wedle porządku dziennego, mogą być drukowane również i prace nadsyłane, o ile pochodzą one od członków T-wa w odpowiednich Wydziałach i o ile otrzymane rękopisy gotowe są do druku.

3. Poszczególne artykuły nie mogą w „Sprawozdaniach“ przekraczać zakresu 2 arkuszy druku. W przeciwnym razie mogą być drukowane tylko w charakterze rozpraw naukowych w seryi „Prac“ odpowiedniego Wydziału, w „Sprawozdaniach“ zaś podaje się wzmiankę protokółarną.

4. Komplet wydanych w ciągu roku zeszytów „Sprawozdań“ stanowi rocznik, uzupełniony dodaniem zeszytu Sprawozdania rocznego z działalności T-wa oraz karty okładkowej i spisu rzeczy.

5. Komunikaty i referaty jako też objaśnienia pokazów drukuje się, stosownie do życzenia autorów, wraz ze streszczeniami w jednym z czterech języków obcych: francuskim, angielskim, włoskim lub niemieckim.

6. Na koszt redakcyi mogą być umieszczane w „Sprawozdaniach“ tylko rysunki tekstowe, o ile nadają się do reprodukcji cynkograficznej.

7. Do czasu ustalenia się pisowni polskiej przestrzega się prawideł pisowni Akademii Umiejętności w Krakowie. Wyjątki w tym względzie czyni się jedynie dla autorów prac z zakresu językoznawstwa, o ile nietykalność pisowni została przez nich osobiście zastrzeżona.

8. Przemówienia w dyskusyi składa się sekretarzom Wydziałów, na posiedzeniu. Teksty przemówień w dyskusyi, nadsyłane po posiedzeniu, drukowane nie będą. Rękopisy komunikatów i referatów oraz objaśnienia, doty-

czące pokazów, należy składać najpóźniej po upływie tygodnia po odbytem posiedzeniu; w przeciwnym razie w „Sprawozdaniach“ podaje się tylko tytuł. W tym terminie autorzy winni dostarczyć gotowych klisz cynkograficznych.

9. Autorzy drukowanych w „Sprawozdaniach“ prac otrzymują bezpłatnie 50 zwykłych odbitek łącznie z protokołem ewentualnej dyskusji i streszczeniem w języku obcym. Na żądanie większej liczby odbitek, wyrażone na rękopisie oraz na ostatniej korekcie, mogą otrzymać więcej, lecz nie wyżej ponad 100.

10. Materiał, przeznaczony do druku, winien być pisany na jednej stronie, z pozostawieniem marginesu i wolnego miejsca przed tytułem do notat redakcyjnych.

11. Podkreślenia: Nazwiska, wyrazy lub zdania, które autor chce mieć wydrukowane czcionkami rozstawionymi, należy podkreślać linią punktową. Nazwy techniczne, gatunkowe i t. d. wyróżnia się w druku kursywą, w rękopisie zaś podkreśla się linią pojedynczą. Wyrazy lub znaki wyjątkowego znaczenia, mające być wydrukowane czcionkami grubymi, należy podkreślać linią podwójną.

Wszelkie tytuły przy nazwiskach będą stale pomijane.

12. Autorzy winni zwracać drukarni przysyłane im korekty w możliwie krótkim czasie; mają też prawo, w przypadkach wyjątkowych, żądać od drukarni przysłania powtórnej korekty. Autorzy zamiejscowi otrzymują zawsze tylko jedną korektę. Na ostatniej korekcie autor winien położyć swój podpis oraz wyrazić życzenie co do oddzielnych odbitek.

Cena rocznika w prenumeracie wynosi **rs. 4**; cena każdego pojedynczego zeszytu **kop. 50**.

OD REDAKCYI.

1. „Sprawozdania“ wychodzą w postaci zeszytów miesięcznych i zawierają protokoły posiedzeń naukowych Wydziałów T-wa, drukowane z zachowaniem oddzielnej paginacji dla każdego Wydziału. W miesiącach: lipcu, sierpniu i wrześniu „Sprawozdania“ nie wychodzą.

2. Obok działu naukowego, obejmującego nadewszystko: komunikaty i referaty, jako też pokazy naukowe oraz dyskusję; w „Sprawozdaniach“ podaje się nadto stale listę obecności oraz streszczenie protokołu załatwianych na posiedzeniach spraw bieżących.

Obok komunikatów i referatów, wygłaszanych na posiedzeniach wedle porządku dziennego, mogą być drukowane również i prace nadsyłane, o ile pochodzą one od członków T-wa w odpowiednich Wydziałach i o ile otrzymane rękopisy gotowe są do druku.

3. Poszczególne artykuły nie mogą w „Sprawozdaniach“ przekraczać zakresu 2 arkuszy druku. W przeciwnym razie mogą być drukowane tylko w charakterze rozpraw naukowych w seryi „Prac“ odpowiedniego Wydziału, w „Sprawozdaniach“ zaś podaje się wzmiankę protokółarną.

4. Komplet wydanych w ciągu roku zeszytów „Sprawozdań“ stanowi rocznik, uzupełniony dodaniem zeszytu Sprawozdania rocznego z działalności T-wa oraz karty okładowej i spisu rzeczy.

5. Komunikaty i referaty jako też objaśnienia pokazów drukuje się, stosownie do życzenia autorów, wraz ze streszczeniami w jednym z czterech języków obcych: francuskim, angielskim, włoskim lub niemieckim.

6. Na koszt redakcyi mogą być umieszczane w „Sprawozdaniach“ tylko rysunki tekstowe, o ile nadają się do reprodukcji cyklograficznej.

7. Do czasu ustalenia się pisowni polskiej przestrzega się prawideł pisowni Akademii Umiejętności w Krakowie. Wyjątki w tym względzie czyni się jedynie dla autorów prac z zakresu językoznawstwa, o ile nietykalność pisowni została przez nich osobiście zastrzeżona.

8. Przemówienia w dyskusyi składa się sekretarzom Wydziałów, na posiedzeniu. Teksty przemówień w dyskusyi, nadsyłane po posiedzeniu, drukowane nie będą. Rękopisy komunikatów i referatów oraz objaśnienia, doty-

czące pokazów, należy składać najpóźniej po upływie tygodnia po odbytem posiedzeniu; w przeciwnym razie w „Sprawozdaniach“ podaje się tylko tytuł. W tym terminie autorzy winni dostarczyć gotowych klisz cynkograficznych.

9. Autorzy drukowanych w „Sprawozdaniach“ prac otrzymują bezpłatnie 50 zwykłych odbitek łącznie z protokołem ewentualnej dyskusji i streszczeniem w języku obcym. Na żądanie większej liczby odbitek, wyrażone na rękopisie oraz na ostatniej korekcie, mogą otrzymać więcej, lecz nie więcej ponad 100.

10. Materiał, przeznaczony do druku, winien być pisany na jednej stronie, z pozostawieniem marginesu i wolnego miejsca przed tytułem do notat redakcyjnych.

11. Podkreślenia: Nazwiska, wyrazy lub zdania, które autor chce mieć wydrukowane czcionkami rozstawionymi, należy podkreślać linią punktową. Nazwy techniczne, gatunkowe i t. d. wyróżnia się w druku kursywą, w rękopisie zaś podkreśla się linią pojedynczą. Wyrazy lub znaki wyjątkowego znaczenia, mające być wydrukowane czcionkami grubymi, należy podkreślać linią podwójną.

Wszelkie tytuły przy nazwiskach będą stale pomijane.

12. Autorzy winni zwracać drukarni przysyłane im korekty w możliwie krótkim czasie; mają też prawo, w przypadkach wyjątkowych, żądać od drukarni przysłania powtórnej korekty. Autorzy zamiejscowi otrzymują zawsze tylko jedną korektę. Na ostatniej korekcie autor winien położyć swój podpis oraz wyrazić życzenie co do oddzielnych odbitek.

Cena rocznika w prenumeracie wynosi **rs. 4**; cena każdego pojedynczego zeszytu **kop. 50**.

OD REDAKCYI.

1. „Sprawozdania“ wychodzą w postaci zeszytów miesięcznych i zawierają protokoły posiedzeń naukowych Wydziałów T-wa, drukowane z zachowaniem oddzielnej paginacji dla każdego Wydziału. W miesiącach: lipcu, sierpniu i wrześniu „Sprawozdania“ nie wychodzą.

2. Obok działu naukowego, obejmującego nadewszystko: komunikaty i referaty, jako też pokazy naukowe oraz dyskusję; w „Sprawozdaniach“ podaje się nadto stale listę obecności oraz streszczenie protokołu załatwianych na posiedzeniach spraw bieżących.

Obok komunikatów i referatów, wygłaszanych na posiedzeniach wedle porządku dziennego, mogą być drukowane również i prace nadsyłane, o ile pochodzą one od członków T-wa w odpowiednich Wydziałach i o ile otrzymane rękopisy gotowe są do druku.

3. Poszczególne artykuły nie mogą w „Sprawozdaniach“ przekraczać zakresu 2 arkuszy druku. W przeciwnym razie mogą być drukowane tylko w charakterze rozpraw naukowych w seryi „Prac“ odpowiedniego Wydziału, w „Sprawozdaniach“ zaś podaje się wzmiankę protokólną.

4. Komplet wydanych w ciągu roku zeszytów „Sprawozdań“ stanowi rocznik, uzupełniony dodaniem zeszytu Sprawozdania rocznego z działalności T-wa oraz karty okładcowej i spisu rzeczy.

5. Komunikaty i referaty jako też objaśnienia pokazów drukuje się, stosownie do życzenia autorów, wraz ze streszczeniami w jednym z czterech języków obcych: francuskim, angielskim, włoskim lub niemieckim.

6. Na koszt redakcyi mogą być umieszczane w „Sprawozdaniach“ tylko rysunki tekstowe, o ile nadają się do reprodukcji cynkograficznej.

7. Do czasu ustalenia się pisowni polskiej przestrzega się prawideł pisowni Akademii Umiejętności w Krakowie. Wyjątki w tym względzie czyni się jedynie dla autorów prac z zakresu językoznawstwa, o ile nietykalność pisowni została przez nich osobiście zastrzeżona.

8. Przemówienia w dyskusyi składa się sekretarzom Wydziałów, na posiedzeniu. Teksty przemówień w dyskusyi, nadsyłane po posiedzeniu, drukowane nie będą. Rękopisy komunikatów i referatów oraz objaśnienia, doty

czące pokazów, należy składać najpóźniej po upływie tygodnia po odbytem posiedzeniu; w przeciwnym razie w „Sprawozdaniach“ podaje się tylko tytuł. W tym terminie autorzy winni dostarczyć gotowych klisz cynkograficznych.

9. Autorzy drukowanych w „Sprawozdaniach“ prac otrzymują bezpłatnie 50 zwykłych odbitek łącznie z protokołem ewentualnej dyskusji i streszczeniem w języku obcym. Na żądanie większej liczby odbitek, wyrażone na rękopisie oraz na ostatniej korekcie, mogą otrzymać więcej, lecz nie więcej niż 100.

10. Materiał, przeznaczony do druku, winien być pisany na jednej stronie, z pozostawieniem marginesu i wolnego miejsca przed tytułem do notat redakcyjnych.

11. Podkreślenia: Nazwiska, wyrazy lub zdania, które autor chce mieć wydrukowane czcionkami rozstawionymi, należy podkreślać linią punktową. Nazwy techniczne, gatunkowe i t. d. wyróżnia się w druku kursywą, w rękopisie zaś podkreśla się linią pojedynczą. Wyrazy lub znaki wyjątkowego znaczenia, mające być wydrukowane czcionkami grubymi, należy podkreślać linią podwójną.

Wszelkie tytuły przy nazwiskach będą stale pomijane.

12. Autorzy winni zwracać drukarni przysyłane im korekty w możliwie krótkim czasie; mają też prawo, w przypadkach wyjątkowych, żądać od drukarni przysłania powtórnej korekty. Autorzy zamiejscowi otrzymują zawsze tylko jedną korektę. Na ostatniej korekcie autor winien położyć swój podpis oraz wyrazić życzenie co do oddzielnych odbitek.

Cena rocznika w prenumeracie wynosi **rs. 4**; cena każdego pojedynczego zeszytu **kop. 50**.

OD REDAKCYI.

1. „Sprawozdania“ wychodzą w postaci zeszytów miesięcznych i zawierają protokoły posiedzeń naukowych Wydziałów T-wa, drukowane z zachowaniem oddzielnej paginacji dla każdego Wydziału. W miesiącach: lipcu, sierpniu i wrześniu „Sprawozdania“ nie wychodzą.

2. Obok działu naukowego, obejmującego nadewszystko: komunikaty i referaty, jako też pokazy naukowe oraz dyskusję; w „Sprawozdaniach“ podaje się nadto stale listę obecności oraz streszczenie protokołu załatwianych na posiedzeniach spraw bieżących.

Obok komunikatów i referatów, wygłaszanych na posiedzeniach wedle porządku dziennego, mogą być drukowane również i prace nadsyłane, o ile pochodzą one od członków T-wa w odpowiednich Wydziałach i o ile otrzymane rękopisy gotowe są do druku.

3. Poszczególne artykuły nie mogą w „Sprawozdaniach“ przekraczać zakresu 2 arkuszy druku. W przeciwnym razie mogą być drukowane tylko w charakterze rozpraw naukowych w seryi „Prac“ odpowiedniego Wydziału, w „Sprawozdaniach“ zaś podaje się wzmiankę protokólną.

4. Komplet wydanych w ciągu roku zeszytów „Sprawozdań“ stanowi rocznik, uzupełniony dodaniem zeszytu Sprawozdania rocznego z działalności T-wa oraz karty okładowej i spisu rzeczy.

5. Komunikaty i referaty jako też objaśnienia pokazów drukuje się, stosownie do życzenia autorów, wraz ze streszczeniami w jednym z czterech języków obcych: francuskim, angielskim, włoskim lub niemieckim.

6. Na koszt redakcyi mogą być umieszczane w „Sprawozdaniach“ tylko rysunki tekstowe, o ile nadają się do reprodukcji cynkograficznej.

7. Do czasu ustalenia się pisowni polskiej przestrzega się prawideł pisowni Akademii Umiejętności w Krakowie. Wyjątki w tym względzie czyni się jedynie dla autorów prac z zakresu językoznawstwa, o ile nietykalność pisowni została przez nich osobiście zastrzeżona.

8. Przemówienia w dyskusyi składa się sekretarzom Wydziałów na posiedzeniu. Teksty przemówień w dyskusyi, nadsyłane po posiedzeniu, drukowane nie będą. Rękopisy komunikatów i referatów oraz objaśnienia, doty-

czące pokazów, należy składać najpóźniej po upływie tygodnia po odbytem posiedzeniu; w przeciwnym razie w „Sprawozdaniach“ podaje się tylko tytuł. W tym terminie autorzy winni dostarczyć gotowych klisz cynkograficznych.

9. Autorzy drukowanych w „Sprawozdaniach“ prac otrzymują bezpłatnie 50 zwykłych odbitek łącznie z protokołem ewentualnej dyskusji i streszczeniem w języku obcym. Na żądanie większej liczby odbitek, wyrażone na rękopisie oraz na ostatniej korekcie, mogą otrzymać więcej, lecz nie więcej ponad 100.

10. Materiał, przeznaczony do druku, winien być pisany na jednej stronie, z pozostawieniem marginesu i wolnego miejsca przed tytułem do notat redakcyjnych.

11. Podkreślenia: Nazwiska, wyrazy lub zdania, które autor chce mieć wydrukowane czcionkami rozstawionymi, należy podkreślać linią punktową. Nazwy techniczne, gatunkowe i t. d. wyróżnia się w druku kursywą, w rękopisie zaś podkreśla się linią pojedynczą. Wyrazy lub znaki wyjątkowego znaczenia, mające być wydrukowane czcionkami grubymi, należy podkreślać linią podwójną.

Wszelkie tytuły przy nazwiskach będą stale pomijane.

12. Autorzy winni zwracać drukarni przysyłane im korekty w możliwie krótkim czasie; mają też prawo, w przypadkach wyjątkowych, żądać od drukarni przysłania powtórnej korekty. Autorzy zamiejscowi otrzymują zawsze tylko jedną korektę. Na ostatniej korekcie autor winien położyć swój podpis oraz wyrazić życzenie co do oddzielnych odbitek.

Cena rocznika w prenumeracie wynosi **rs. 4**; cena każdego pojedynczego zeszytu **kop. 50**.

OD REDAKCYI.

---

1. „Sprawozdania“ wychodzą w postaci zeszytów miesięcznych i zawierają protokoły posiedzeń naukowych Wydziałów T-wa, drukowane z zachowaniem oddzielnej paginacji dla każdego Wydziału. W miesiącach: lipcu, sierpniu i wrześniu „Sprawozdania“ nie wychodzą.

2. Obok działu naukowego, obejmującego nadewszystko: komunikaty i referaty, jako też pokazy naukowe oraz dyskusye; w „Sprawozdaniach“ podaje się nadto stale listę obecności oraz streszczenie protokołu załatwianych na posiedzeniach spraw bieżących.

Obok komunikatów i referatów, wygłaszanych na posiedzeniach według porządku dziennego, mogą być drukowane również i prace nadsyłane, o ile pochodzą one od członków T-wa w odpowiednich Wydziałach i o ile otrzymane rękopisy gotowe są do druku.

3. Poszczególne artykuły nie mogą w „Sprawozdaniach“ przekraczać zakresu 2 arkuszy druku. W przeciwnym razie mogą być drukowane tylko w charakterze rozpraw naukowych w seryi „Prac“ odpowiedniego Wydziału, w „Sprawozdaniach“ zaś podaje się wzmiankę protokólną.

4. Komplet wydanych w ciągu roku zeszytów „Sprawozdań“ stanowi rocznik, uzupełniony dodaniem zeszytu Sprawozdania rocznego z działalności T-wa oraz karty okładowej i spisu rzeczy.

5. Komunikaty i referaty jako też objaśnienia pokazów drukuje się, stosownie do życzenia autorów, wraz ze streszczeniami w jednym z czterech języków obcych: francuskim, angielskim, włoskim lub niemieckim.

6. Na koszt redakcyi mogą być umieszczane w „Sprawozdaniach“ tylko rysunki tekstowe, o ile nadają się do reprodukcji cynkograficznej.

7. Do czasu ustalenia się pisowni polskiej przestrzega się prawideł pisowni Akademii Umiejętności w Krakowie. Wyjątki w tym względzie czyni się jedynie dla autorów prac z zakresu językoznawstwa, o ile nietykalność pisowni została przez nich osobiście zastrzeżona.

8. Przemówienia w dyskusyi składa się sekretarzom Wydziałów na posiedzeniu. Teksty przemówień w dyskusyi, nadsyłane po posiedzeniu, drukowane nie będą. Rękopisy komunikatów i referatów oraz objaśnienia, doty-

czące pokazów, należy składać najpóźniej po upływie tygodnia po odbytem posiedzeniu; w przeciwnym razie w „Sprawozdaniach“ podaje się tylko tytuł. W tym terminie autorzy winni dostarczyć gotowych klisz cynkograficznych.

9. Autorzy drukowanych w „Sprawozdaniach“ prac otrzymują bezpłatnie 50 zwykłych odbitek łącznie z protokołem ewentualnej dyskusji i streszczeniem w języku obcym. Na żądanie większej liczby odbitek, wyrażone na rękopisie oraz na ostatniej korekcie, mogą otrzymać więcej, lecz nie wyżej ponad 100.

10. Materiał, przeznaczony do druku, winien być pisany na jednej stronie, z pozostawieniem marginesu i wolnego miejsca przed tytułem do notat redakcyjnych.

11. Podkreślania: Nazwiska, wyrazy lub zdania, które autor chce mieć wydrukowane czcionkami rozstawionymi, należy podkreślać linią punktową. Nazwy techniczne, gatunkowe i t. d. wyróżnia się w druku kursywą, w rękopisie zaś podkreśla się linią pojedynczą. Wyrazy lub znaki wyjątkowego znaczenia, mające być wydrukowane czcionkami grubymi, należy podkreślać linią podwójną.

Wszelkie tytuły przy nazwiskach będą stale pomijane.

12. Autorzy winni zwracać drukarni przysyłane im korekty w możliwie krótkim czasie; mają też prawo, w przypadkach wyjątkowych, żądać od drukarni przysłania powtórnej korekty. Autorzy zamiejscowi otrzymują zawsze tylko jedną korektę. Na ostatniej korekcie autor winien położyć swój podpis oraz wyrazić życzenie co do oddzielnych odbitek.

Cena rocznika w prenumeracie wynosi **rs. 4**; cena każdego pojedynczego zeszytu **kop. 50**.

SPRAWOZDANIE

ze stanu i działalności

Towarzystwa Naukowego Warszawskiego

za rok trzeci

(od dnia 1 lipca 1909 r. do dnia 30 czerwca 1910 r.),
przedstawione przez Sekretarza Towarzystwa,

na

Zebraniu Ogólnem

dnia 25 listopada 1910 r.

WARSZAWA.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA NAUKOWEGO WARSZAWSKIEGO.

Skład główny

w księgarni E. WENDE i S-ka (T. Hiż i A. Turkuł).

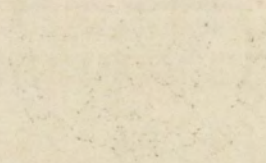
—
1910.

SPRAWA WYKONANIA

Towarzystwo Bankowe

Warszawskiego

Drukarnia Rubieszewskiego i Wrotnowskiego w Warszawie.

WARSZAWA

SPIS RZECZY.

	<i>Sir</i>
I. Skład Towarzystwa	1
A. Urzędnicy T-wa	1
1. Zarząd	1
2. Prezydya Wydziałów	2
3. Prezydya Komisji stałych	3
4. Komisya rewizyjna	3
B. Członkowie T-wa	4
1. Członek honorowy	4
2. Członkowie Wydziałów	4
3. Współpracownicy w Komisjach przy Wydziałach	6
II. Sprawozdanie z czynności naukowych T-wa	9
A. Działalność Wydziałów	9
B. Działalność Komisji stałych	15
1. Komisya językowa	15
2. " antropologiczna	15
3. " historyczna	16
4. " meteorologiczna	17
III. Sprawozdanie z czynności administracyjnych T-wa	19
Zarząd, Komisya rewizyjna, Zebrania Ogólne	19
Zasiłki na cele naukowe	21
IV. Ofiary na rzecz T-wa.	22
V. Stosunki zewnętrzne	24
VI. Wydawnictwa T-wa	27
VII. Biblioteka	29
VIII. Sprawozdanie kasowe.	30
IX. Zadania konkursowe	35

Sprawozdanie
ze stanu i działalności
Towarzystwa Naukowego Warszawskiego
za rok trzeci
(od d. 1 lipca 1909 r. do d. 30 czerwca 1910 r.),
przedstawione przez Sekretarza Towarzystwa, na
Zebraniu Ogólnem
dnia 25 listopada 1910 r.

Dodatek do „Sprawozdań z posiedzeń”.
Rok 3—1910.

I.

Skład

TOWARZYSTWA NAUKOWEGO WARSZAWSKIEGO
w lipcu 1910 r.

A. Urzędnicy Towarzystwa.

1. Zarząd.

Prezes:

Aleksander Jabłonowski (25. XI. 07)¹⁾.

Wiceprezes:

Zdzisław Dmochowski (27. II. 10).

Sekretarz:

Franciszek Pułaski (25. XI. 09).

Przewodniczący Wydziału I:

Bronisław Chlebowski (1. IV. 08).

---

¹⁾ Liczby oznaczają daty wyboru.

Przewodniczący Wydziału II:

Walenty Miklaszewski (24. X. 08).

Przewodniczący Wydziału III:

Jan Lewiński (3. VI. 09).

Członkowie:

1. Jakowski Maryan (15. XI. 08).
2. Janowski Władysław (25. XI. 08 powt. 25. XI. 09).
3. Kochanowski Jan (2. II. 08 powt. 25. XI. 09).
4. Kucharzewski Feliks (2. II. 08 powt. 25. XI. 09).
skarbnik (1. I. 09 powt. 10. XII. 09).
5. Miklaszewski Sławomir (2. II. 08).
6. Tur Jan (15. XI. 08).
redaktor (1. I. 09 powt. 10. XII. 09).

2. Prezydya Wydziałów.

a) Wydział I-y językoznawstwa i literatury.

Przewodniczący:

Bronisław Chlebowski (1. IV. 08).

Sekretarz:

Ignacy Chrzanowski (25. XI. 07).

b) Wydział II nauk antropologicznych, społecznych,
historii i filozofii.

Przewodniczący:

Walenty Miklaszewski (24. X. 08).

Sekretarz:

Aleksander Kraushar (25. XI. 07).

c) Wydział III nauk matematycznych i przyrodniczych.

Przewodniczący:

Jan Lewiński (3. VI. 09).

Sekretarz:

Jan Tur (25. XI. 07).

3. Prezydya Komisji stałych przy Wydziałach.

a) Przy Wydziale I-ym:

KOMISYA JEZYKOWA:

Przewodniczący:

Gabryel Korbut.

Sekretarz:

Stanisław Szober.

b) Przy Wydziale II-im:

KOMISYA ANTROPOLOGICZNA:

Przewodniczący:

Erazm Majewski.

Sekretarz:

Kazimierz Stołyhwo.

KOMISYA HISTORYCZNA:

Przewodniczący:

Władysław Smoleński.

Sekretarz:

Ign. T. Baranowski.

c) Przy Wydziale III-im:

KOMISYA METEOROLOGICZNA:

Przewodniczący:

Samuel Dickstein.

Sekretarz:

Władysław Gorczyński.

4. Komisja rewizyjna od d. 28 lutego 1909 r.

Ignacy Baranowski.

Bolesław Danielewicz.

Teodor Dydyński.

Alfred Sokołowski.

Julian Adolf Święcicki.

B. Członkowie Towarzystwa.

1. Członek honorowy.

Baranowski Ignacy.

2. Członkowie Wydziałów.

a) Wydział I-y językoznawstwa i literatury.

Appel Karol	(z) ¹⁾
Benni Tytus	(19. I. 08).
Chlebowski Bronisław	(z)
Chrzanowski Ignacy	"
Faleński Felicyan	(19. I. 08).
Gostomski Walery	"
Grabowski Edward	"
Jabłonowski Władysław	(25. XI. 08).
Kaszewski Kazimierz	(19. I. 08).
Korbut Gabryel	(z)
Kryński Adam Antoni	"
Krzemiński Stanisław	(19. I. 08).
Meyet Leopold	(25. XI. 08).
Plenkiewicz Roman	(19. I. 08).
Ptaszycki Stanisław	"
Pułaski Franciszek	(25. XI. 08).
Rowiński Michał	(19. I. 08).
Słoński Stanisław	(25. XI. 08).
Święcicki Julian Adolf	(19. I. 08).
Szober Stanisław	(25. XI. 08).

Razem członków Wydziału 20.

b) Wydział II-gi nauk antropologicznych, społecznych, historii i filozofii.

Baranowski Ignacy Tadeusz	(25. XI. 09).
Biegański Władysław	(z)
Bogusławski Edward	(19. I. 08).
Chodyński ks. Stanisław	(z)

¹⁾ (z) = członek założyciel.

Dunin Karol	(z)
Dydyński Teodor	"
Gloger Zygmunt	(19. I. 08).
Grabski Władysław	(z)
Handelsman Marcelli	(19. I. 08).
Holewiński Władysław	(z)
Jabłonowski Aleksander	"
Kętrzyński Stanisław	(19. I. 08).
Kochanowski Jan	(z)
Konic Henryk	(19. I. 08).
Konopczyński Władysław	"
Kraushar Aleksander	(z)
Lutostański Karol	(19. I. 08).
Majewski Erazm	"
Miklaszewski Walenty	"
Ochimowski Feliks	"
Pułaski Franciszek	(25. XI. 08).
Radziszewski Henryk	"
Rundstein Szymon	(19. I. 08).
Smoleński Władysław	(z)
Smolikowski Seweryn	(2. II. 08).
Stołyhwo Kazimierz	(25. XI. 08).
Struve Henryk	(z)
Suligowski Adolf	"
Wachowski Kazimierz	(19. I. 08).
Wierzbowski Teodor	(z)

Razem członków Wydziału II-go 29.

c) Wydział III-ci nauk matematycznych i przyrodniczych.

Banachiewicz Tadeusz	(19. I. 08).
Baranowski Ignacy	(z)
Biernacki Wiktor	"
Boguski Józef Jerzy	"
Brudziński Józef	(12. VI. 10).
Danielewicz Bolesław	(19. I. 08).
Dickstein Samuel	(z)
Dmochowski Zdzisław	"
Dziewulski Władysław	(25. XI. 09).
Ejsmond Józef	(z)
Ernst Marcin	(25. XI. 09).

Flatau Edward	(19. I. 08).
Goldflam Samuel	"
Gorczyński Władysław	"
Gosiewski Władysław	(z)
Heryng Teodor	(19. I. 08).
Jakowski Maryan	"
Janowski Władysław	(z)
Kamocki Walenty	(19. I. 08).
Kosiński Julian	(z)
Kowalczyk Jan	"
Kryński Leon	"
Kucharzewski Feliks	"
Landau Anastazy	(12. VI. 10).
Lewiński Jan	(z)
Mayzel Waclaw	(19. I. 08).
Merecki Romuald	"
Miklaszewski Sławomir	"
Nusbaum Henryk	(25. XI. 08).
Pruszyński Jan	(19. I. 08).
Przewoski Edward	(z)
Reichman Mikołaj	(19. I. 08).
Serkowski Stanisław	"
Sierpiński Waclaw	"
Silberstein Ludwik	"
Sokołowski Alfred	"
Sosnowski Jan	(z)
Thugutt Stanisław Józef	(19. I. 08).
Tur Jan	(z)
Weyberg Zygmunt	"
Wóycicki Zygmunt	(19. I. 08).

Razem członków Wydziału III-go 41.

Ogółem członków Towarzystwa 89.

3. Współpracownicy w Komisjach przy Wydziałach.

a) Przy Wydziale I-ym.

KOMISYA JĘZYKOWA:

Appel Karol.

Korbut Gabryel.

Słoński Stanisław.

Szober Stanisław.

b) Przy Wydziale II-im.

KOMISYA ANTROPOLOG., ARCHEOLOGICZNA I ETNOGRAFICZNA.

Baranowski Ignacy.	Bochenek Adam.
Baranowski Ignacy Tadeusz.	Ciszewski Stanisław.
Bogusławski Edward.	Czarnowski Stanisław Jan.
Gloger Zygmunt.	Czekanowski Jan.
Majewski Erazm.	Demetrykiewicz Włodzimierz.
Miklaszewski Walenty.	Dybowski Benedykt.
Pułaski Franciszek.	Loth Edward.
Smolikowski Seweryn.	Maciesza Aleksander.
Stołyhwo Kazimierz.	Poniatowski Stanisław.
	Rutkowski Leon.
	Schreiber Witold.
	Sienkiewicz Emil.
	Sterling Stefan.
	Talko-Hryncewicz Julian.
	Wawrzeniecki Maryan.

KOMISYA HISTORYCZNA.

Baranowski Ignacy Tadeusz.	Baruch Maksymilian.
Bogusławski Edward.	Bojasiński Józef.
Chrzanowski Ignacy.	Giedroyć Franciszek.
Dickstein Samuel.	Iwaskiewicz Janusz.
Holewiński Władysław.	Jakubowski Jan.
Jabłonowski Aleksander.	Jastrzębska Justyna.
Jabłonowski Władysław.	Kamieniecki Witold.
Janowski Władysław.	Kościalkowski Stanisław.
Kętrzyński Stanisław.	Mościcki Henryk.
Kochanowski Jan.	ks. Ponewczyński Ludwik.
Konic Henryk.	Ptaszycki Jan.
Konopczyński Władysław.	Riabinin Jan.
Kraushar Aleksander.	Siemieński Józef.
Krzemiński Stanisław.	Woyde Aleksander.
Miklaszewski Walenty.	
Pułaski Franciszek.	
Smoleński Władysław.	
Wachowski Kazimierz.	
Wierzbowski Teodor.	

o) Przy Wydziale III-im.

KOMISYA METEOROLOGICZNA.

Banachiewicz Tadeusz.	Ciemniewski Manswet.
Biernacki Wiktor.	Dobrowolski Antoni.
Danielewicz Bolesław.	Gramadzki Ludwik.
Dickstein Samuel.	Kalinowski Stanisław.
Gorzynski Władysław.	Kosińska Stanisława.
Gryżewski.	Kosiński Ignacy.
Janowski Władysław.	Landau Stanisław.
Kowalczyk Jan.	Malewski Bronisław.
Kucharzewski Feliks.	Milde Karol.
Lewiński Jan.	Piotrowski Feliks.
Merecki Romuald.	Sawicki Ludomir.
	Smosarski Władysław.
	Szaniawski Władysław.
	Wyszyński Ferdynand.

W roku sprawozdawczym wystąpił na własne żądanie z T-wa Naukowego p. Antoni Białecki.

W dniu 30 czerwca zmarł członek T-wa Wydziału I-go zasłużony krytyk i tłumacz pisarzy starożytnych Kazimierz Kaszewski.

II.

Sprawozdanie z czynności naukowych T-wa.

W ciągu roku bieżącego, 3-ego od założenia, działalność Towarzystwa wyraziła się w następujących Zebraniach:

Zebrania Ogólne	3
Posiedzenia Zarządu	11
" Wydziału I-go	9
" " II-go	14
" " III-go	12
" Komisyi antropologicznej	4
" " historycznej	6
" " meteorologicznej	3
" " rewizyjnej	1

Ogółem więc odbyło się w ciągu roku sprawozdawczego w T-wie Naukowym posiedzeń 63.

A. Działalność wydziałów.

1) W Wydziale I-ym na 9 posiedzeniach przedstawiono następujące komunikaty:

1. Appel Kar. Język i sztuka. Lingwistyka i Estetyka.
2. Chlebowski Br. Słowacki i Szekspir.
3. Chrzanowski Ign. Charakter encyklopedyczny kroniki Kadłubka.
4. Krzemiński St. O miejscu urodzenia Kollątaja.
5. Tenże. Przyczynek do sprawy pochodzenia Kollątajów i miejsca urodzenia Hugona.

6. Kridl Manfr. Mickiewicz w świetle nieznanych pism. (Dyskusya. Br. Chlebowski i Ign. Chrzanowski).

7. Rowiński Mich. O budowie wiersza u Słowackiego. Część II (Ueber J. Słowacki's Versbau II Teil).

8. Szober St. Wyrazy litewskie ze zdwojeniem. Część I.

2) W Wydziale II-im na 14 posiedzeniach, wygłoszono następujące komunikaty:

1. Banachiewicz T. O cennem dziele Lubienieckiego p. t. *Theatrum Cometicum* z r. 1667.

2. Biegański Wład. Neo-teleologia. (Die Neo-teleologie).

3. Tenże. Czem jest logika? (Was ist Logik?).

4. Bogusławski Ed. Podanie o Piaście, zapisane w kronice tak zwanego Gallusa (Mnicha-Anonima) i legenda o ś. Germanie. (Die Sage von Piast, verzeichnet in der Chronik des sogenannten Gallus (des Mönchens Anonimus) und die Legende vom heil. Germanus).

5. Daszyńska-Golińska Zofia. Współczesny rozwój ludności w świetle teorii (przedstawił Wł. Jabłonowski). (Die moderne Bevölkerungsfrage im Lichte der Theorie).

6. Jabłonowski Wł. Historia umysłowo-społecznych prądów rosyjskich.

7. Konopczyński Wł. Dyplomacya europejska na drodze do pierwszego podziału Polski 1759 — 61.

8. Kraushar Al. Litwa na Radzie Senatu w Lublinie 1503 roku za Aleksandra Jagiellończyka.

9. Tenże. Raptularz notatek o b. uniwersytecie Królewskim w Warszawie na podstawie notat rękopiśmiennych prof. Feliksa Bentkowskiego.

10. Loth Edw. Przyczynek do poznania przebiegu układów listewek skórnych na stopie i dłoni polaków. (Przedstawił K. Stołyhwo).

11. Tenże. Dzisiejszy stan wiedzy o filogenii stopy ludzkiej (przedstawił K. Stołyhwo). (Der heutige Stand unserer Kenntnisse über die Phylogenie des menschlichen Fusses).

12. Lutostański Kar. Charakter władzy mężowskiej w prawie u nas obowiązującym.

13. Majewski Er. O czaszce pra-człowieka plioceńskiego, *Diprothomo platensis*. (Dyskusya: K. Stołyhwo i E. Majewski).

14. Tenże. Co sądzić o niedopasowaniu języka do myśli?

15. Ochimowski F. O samorządzie miejskim.

16. Poniatowski Stan. przyczynek do kranjologii Chińczyków (przedstawił K. Stołyhwo). (Beitrag zur Kranjologie der Chinesen).

17. Schreiber. Wzrost i ciężar ciała u dzieci chrześcijańskich, żydowskich i karaimskich w Galicyi.

18. Tenże. Klatka piersiowa i kończyny u dzieci chrześcijańskich, żydowskich i karaimskich w Galicyi.

19. Tenże. O mózgu czaszce i twarzy u dzieci chrześcijańskich, żydowskich i karaimskich w Galicyi.

20. Tenże. Znamiona opisowe dzieci chrześcijańskich, żydowskich i karaimskich w Galicyi.

21. Siemieński Józ. O metodzie modernizacyi pisowni w wydawnictwach źródeł polskich XVI-go wieku.

22. Suligowski A. O prawie wyborczem do ciał prawodawczych.

23. Stołyhwo Kaz. Przyczynek do metody badania osteograficznego. Osteofor-Projekcyometr.

24. Tenże. (Pokaz). Przyrzady antropologiczne do badań nad młodzieżą szkolną i materyały dotyczące 122 osobników.

Na tymże wydziale odczytano następujące wspomnienia pośmiertne:

Konic H. Ś. p. Aleksander Moldenhawer.

Pułaski Fr. Ś. p. Adam Krasiński.

Radziszewski H. Ś. p. Witold Załęski.

3) W Wydziale III-im na 12 posiedzeniach przedstawiono następujące komunikaty:

1. Banachiewicz T. Sposób wyznaczenia spłaszczenia Wenery i czasu jej obrotu dookoła osi.

2. Tenże. O pewnym kryterjum w teoryi błędów. (Sur un critérium dans la théorie des erreurs).

3. Dziewulski W. Perturbacye wiekowe planety (13) Egeria, wywołane działaniem Marsa. (Perturbations séculaires de la petite planète Egerie, dues à l'action de Mars).

4. Eismond Józef. Wyniki badań eksperymentalnych nad rozwojem jaj ryb spodoustych. (Experimentelle Forschungen über die Entwicklung der Roehenkeime).

5. Tenże. Badania doświadczalne nad rozwojem ryb spodoustych. Ciąg dalszy.

6. Tenże. Cytotropizm niezapłodnionych jaj jeźowców.

7. Gorczyński Wł. O wartości stałej słonecznej.

8. Tenże. Sur la valeur de la „constante solaire“ d'après les mesures prises à Ursynów (Pologne) en été 1909.

9. Tenże. O przebiegu rocznym i dziennym usłonecznienia w Krakowie. (Sur la marche annuelle et diurne de la durée de l'insolation à Cracovie).

10. Tenże. O metodzie pyrhelometrycznej wyznaczania „stałej słonecznej“ bez ekranów absorbcyjnych.

11. Gosiewski Wł. O zasadzie indukcji według teorii prawdopodobieństwa. (Sur le principe de l'induction d'après la théorie des probabilités).

12. Tenże. O sposobie poprawienia w rachunku średniej arytmetycznej wartości niewiadomej podejrzanych, (Dyskusya: pp.: Banachiewicz i Gosiewski).

13. Gosiewski Wład. O pewnym kryterium w teorii błędów. (Sur un certain criterium dans la théorie des erreurs).

14. Janowski Wład. Zdjęcia krzywej przelykowo-przed-sionkowej (pokaz).

15. Kosińska St. Dostrzeżenia aberracji względnej minimum Algola.

16. Kucharzewski Fel. Piśmiennictwo techniczne polskie. II. Inżynierya z miernictwem. (La littérature technique polonaise. II. L'art de l'ingénieur).

17. Landau St. Spostrzeżenia nad promieniotwórczością atmosferyczną w okolicy Ojcowa i Olkusza. (Les observations sur la radioactivité atmosphérique aux environs d'Ojców et d'Olkusz).

18. Lewiński Jan. Przyczynek do znajomości utworów górnourajskich na Kujawach. (Contribution à la connaissance des dépôts suprajurassiques de la Couyavie).

19. Lichtenstein Leon. O niektórych zastosowaniach teorii równań linjowych. (Przedstawił S. Dickstein). Über einige Anwendungen der Theorie der linearen Integralgleichungen).

20. Lorec Z. i Wolski T. Nowy gatunek z rodzaju Strzebla (Ph. Agas). Strzebla przekopowa (Phoxinus Dybowskii spec. nov.?) (przedstawił p. J. Tur).

21. Majkowska Stefania. Z owogenezy u Pływaka żółto-brzeżka (Dytiscus marginalis). (Przedstawił J. Sosnowski). (Zur Kenntniss der Ovogenese bei Dytiscus).

22. Miklaszewski Sł. W sprawie badań nad morfologią gleby (Sur l'étude de la morphologie du sol).

23. Tenże. Gleby typowe w gubernii Piotrkowskiej. (Les sols typiques dans le gouvernement de Piotrków).

24. Tenże. Czy klimat jest najważniejszym czynnikiem glebotwórczym.

25. Tenże. Gleby powiatu Zamojskiego.

26. Mozejko B. Badania nad budową układu krwionośnego i limfatycznego Minoga rzecznego (Petromyzon fluviatilis). (Przedstawił J. Eismond). (Études sur le système circulatoire de la Lamproie (Petromyzon fluviatilis)).

27. Pietruszczyński Z. i Zalewski A. Mada pod Puławami. (Przedstawił Sł. Miklaszewski). (La „mada“ près de Puławy).

28. Sawicki Lud. Niemen jako klucz do zrozumienia genezy niżu północnego i jego sieci hydrograficznej. (Przedstawił J. Lewiński).

29. Tenże. Program badań jezior w Polsce. (Przedstawił J. Lewiński).

30. Sierpiński W. O pewnej własności charakterystycznej liczb wymiernych. (Sur une propriété caractéristique des nombres rationnels).

31. Tenże. O pewnej nierówności, dotyczącej średniej arytmetycznej, geometrycznej i harmonicznej. (Sur une inégalité pour la moyenne arithmétique, géométrique et harmonique).

32. Tenże. O pewnej własności charakterystycznej liczb niewymiernych. (Sur une propriété caractéristique des nombres irrationnels).

33. Tenże. Przyczynek do teorii szeregów rozbieżnych.

34. Tenże. Nowy sposób dowodzenia twierdzenia Bolzano-Weierstrassa. (Nouvelle manière de démontrer le théorème de Bolzano-Weierstrass).

35. Sierpiński W. O pewnem twierdzeniu z teoryi przybliżeń wymiernych. (Sur un théorème de la théorie des approximations rationnelles).
36. Silberstein L. Fale nieciągłości w dielektryku krystalicznym. (Ueber Unstetigkeitswellen in einem krystallinischen Dielektricum).
37. Tenże. Niezmienniki fal Roentgena. (Invarianten einer Röntgenwelle).
38. Tenże. Fale nieciągłości w ośrodku przewodzącym. (Ueber Unstetigkeitswellen in einem Halbleiter).
39. Smosarski W. Długość usłonecznienia w Warszawie. (Sur la durée de l'insolation à Varsovie).
40. Sosnowski Jan. Dalsze badania nad kernleiterami. (Weitere Untersuchungen über Kernleiter).
41. Sterling Stef. Badania nad budową i funkcją kończyn przednich wielorybów uzębionych i bezzębnych.
42. Tenże. O asymetrii czaszki wieloryba.
43. Thugutt St. J. O kankrynicy. (La cancrinite).
44. Tenże. Czy w istocie alofan, halloizyt i montmorylonit są tylko mieszaninami hydrogelów glinki i krzemionki? (Sind wirklich die Minerale Allophan, Halloysit und Montmorillonit einfach nur Gemenge von Thonerdegel mit dem Kieselsäuregel?).
45. Tur Jan. Przemowa inauguracyjna doroczna: O podstawach teoretycznych embryologii anormalnej.
46. Tenże. O rozrastaniu się pola naczyniowego u zarodków ptasich platyneurycznych i normalnych. (Sur l'accroissement de l'aire vasculaire des embryons d'Oiseaux normaux et platyneuriques).
47. Weyberg Z. Biotyty skałotwórcze gór Ilmeńskich.
48. Tenże. Wyniki rozbioru chemicznego skał biotytowych i ich biotytów.
49. Tenże. Biotyty granitów, lamprofirów, bazaltów i syenitów.
50. Tenże. Z badań nad biotytami.
51. Tenże. Z badań nad krystalogenezą.
52. Tenże. Badania nad krystalogenezą. II.
53. Tenże. Rozpuszczalność ałunu glinowopotasowego w roztworach wodnych chlorowodoru.

54. Wóycicki Z. przyczynek do cytologii tkanki hyperhydraulicznej u kartofla (*Solanum tuberosum* L.). (Zur Cytologie der hyperhydrische Gewebe bei *Solanum tuberosum* L.).

53. Tenże. Sprawozdanie z prac nad gromadzeniem materiałów do „Obrazów flory Polskiej“.

B. Działalność Komisji stałych.

Wydział I.

1. Komisja językowa.

Komisja językowa w myśl uchwalonego programu prac zajmowała się w ciągu roku sprawozdawczego opracowywaniem materiałów do specjalnych słowników języka braci Śniadeckich i Juliusza Słowackiego.

Wydział II.

2. Komisja antropologiczna.

Komisja antropologiczna odbyła 4 posiedzenia, na których przedstawiono 7 komunikatów naukowych, a mianowicie:

1. E. Majewski zakomunikował wiadomość, otrzymaną od p. Stan. Ciszewskiego o 2-ch grodziskach przedhist. w Będkowicach („na Boleszynie“) w pow. Olkuskim, które następnie było prowizorycznie zbadane i pomierzone przez p. Leona Kozłowskiego.

2. E. Majewski podał wiadomość o cmentarzysku w Krośniewicach w Kutnowskim zakomunikowaną mu przez p. Kaliszewskiego.

3. Kaz. Stołyhwo zakomunikował o postęпах w przygotowywaniu instrukcyi antropologicznej i o rozszerzeniu jej zakresu w skutek podjęcia się przez p. Czekanowskiego opracowania metody statystycznej, oraz przez p. Hupkę instrukcyi etnologicznej.

4. E. Majewski przedstawił referat ks. A. Chodyńskiego o poszukiwaniach przedhistorycznych w Dratowie i Wrzeliowie w Lubelskiem.

5. E. Majewski, zakomunikował wiadomość o cmentarzyskach i kurhanach pod Włocławkiem.

6. Kazim. Stołyhwo odczytał komunikat d-ra L. Rutkowskiego o odkryciu przezeń cementarzysk rządowych we wsiach Worniki i Brody pod Płońskiem, jakoteż w samym Płońsku.

7. Kaz. Stołyhwo przedstawił pracę p. Edw. Lotha p. t. „Wskazówki do badań antropometrycznych i somatologicznych“. Wydrukowaniem zająć się ma Komisya.

3. Komisya Historyczna.

W roku sprawozdawczym Komisya historyczna zajmowała się, podobnie jak w roku ubiegłym, wydawaniem źródeł historycznych i inwentaryzowaniem archiwów kościelnych i prywatnych. Z archiwów kościelnych zinwentaryzowane zostały przez członków Komisji archiwa konsystorza Rzymsko-Katolickiego w Warszawie, tudzież kapituły w Łowiczu; z archiwów prywatnych opisano i zarejestrowano zbiory rodu Niemojewskich, nadto zbadano i opisano archiwa Zgromadzeń majstrów krawieckich, czeladzi krawieckiej, tudzież szewców. Inwentarze i opisy archiwów, zwiedzanych przez członków Komisji historycznej w roku zeszłym, zarówno jak i w roku sprawozdawczym doprowadzone zostały już do porządku i niebawem będą mogły być ogłoszone drukiem.

Z wydawnictw Komisji dotąd wyszły 2 tomy, mianowicie „Materyały do dziejów Komisji Rządzącej“ wydane przez pana H. Konica i „Księgi Referendarskie“ Tom I wydane przez pana Ig. T. Baranowskiego, nadto wypuszczono pierwszy zeszyt „Materyałów do dziejów wsi Polskiej“. Druk „Dyaryusza sejmu 1748“, w opracowaniu pana Wł. Konopczyńskiego, jakkolwiek już znacznie posunięty, nie został ukończony w roku sprawozdawczym. Pomimo usilnych starań w roku sprawozdawczym nie udało się jeszcze rozpocząć wydawnictwa „Warsaviensiów“, które uważa Komisya za jedno ze swych głównych zadań, osobna jednak podkomisya złożone z pp. Gedroycia, Kraushara, Siemieńskiego, Wachowskiego pod przewodnictwem p. Wierzbowskiego opracowała plan tego wydawnictwa, do którego przystąpić już będzie można niebawem, Wykonanie tych zamierzeń ułatwi ofiara pieniężna zadeklarowana na cel powyższy przez grono członków Warszawskiego stowarzyszenia właścicieli nieruchomości.

Wydawnictwo „Źródeł dziejowych“ złożone Komisji w ofierze przez prezesa A. Jabłonowskiego, postępowało w roku sprawozdawczym: p. prezes Jabłonowski ukończył mianowicie druk trzeciej części tomu XVII, a p. J. T. Baranowski rozpoczął druk tomu XXIII.

Posiedzeń w roku sprawozdawczym odbyła Komisja 6.

Wygłoszono na nich 13 referatów: mianowicie:

St. Kętrzyński. O wycieczce archiwalnej do Wiślicy, Korczyna, Stopnicy i Sandomierza.

Ign. Baranowski. O dawnym archiwum Lubelskiem.

Leop. Meyet. O archiwaliach w Wąwolnicy.

Kaz. Wachowski. O archiwum krawców w Warszawie.

Ign. Baranowski. O archiwum Niemojewskich w Warszawie.

J. Siemieński. O dyaryuszach sejmikowych należących do biblioteki ord. Birżańskiej.

M. Woyde. O zbiorach zboru Reformowanego w Warszawie.

J. Siemieński. O modernizacji pisowni.

W. Kamieniecki. O archiwum Kapitulnym w Łowiczu.

H. Mościcki. O pamiętnikach d-ra Morawskiego.

M. Woyde. O zbiorze dokumentów do dziejów kościoła Reformowanego w Polsce.

O. Kościałkowski. O archiwum w Szawlach.

J. Lewiński. O księdze gwareckiej Olkuskiej.

W roku sprawozdawczym na współpracowników Komisji powołani zostali pp.: Aleksander Woyde, Witold Kamieniecki.

Wydział III.

4. Komisja meteorologiczna.

Komisja Meteorologiczna odbyła w okresie sprawozdawczym (od 1 lipca 1909 r. do 30 czerwca 1910 r.) 4 posiedzenia, na których przedstawiono i odczytano następujące komunikaty i referaty:

Landau St. Spostrzeżenia nad promieniotwórczością w okolicy Ojcowa i Olkusza (z demonstracją przyrządu).

Gorczyński Wł. Sprawozdanie z wystawy fotograficznej w Dreźnie i aeronautycznej w Frankfurcie n/M. w lecie 1909 roku.

Gorczyński Wł. O pomiarach natężenia w bardziej łamliwej części widma.

Tenże. O pewnem wzorze Bemporada.

Smosarski Wł. O usłonecznieniu w Warszawie.

Gorczyński Wł. O nowych danych z meteorologii rolniczej.

Merecki R. O nieznanym spostrzeżeniach meteorologicznych w Polsce z XVII i XVIII stulecia.

Banachiewicz T. O komecie Halley'a.

Szaniański Wł. O nowej konstrukcji anemoskopu.

Gorczyński Wł. O klatce termometrycznej nowego typu.

Ponadto na posiedzeniach Komisji rozpatrywano szereg spraw ważnych dla rozwoju meteorologii krajowej, przedewszystkiem zaś sprawę utworzenia pod Warszawą specjalnego Obserwatorium Meteorologicznego obok Biura Meteorologicznego, które funkcjonuje w lokalu przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie i nadal służyć będzie, jako miejsce centralne dla wzrastającej wciąż liczby stacji meteorologicznych sieci warszawskiej.

Na skutek starań Zarządu Sieci Meteorologicznej Warszawskiej, sprawę tę udało się pomyślnie załatwić; na wiosnę 1910 r. przystąpiono do budowy nowego Obserwatorium Meteorologicznego pod Grodziskiem.

Wypada jeszcze nadmienić, że Zarząd Towarzystwa Naukowego Warszawskiego przychylił się do starań Komisji, asygnując potrzebną sumę na wydawnictwo publikacji, ze spostrzeżeniami meteorologicznymi sieci warszawskiej. Druk tej publikacji nie został jeszcze rozpoczęty w okresie sprawozdawczym.

III.

Sprawozdanie z czynności administracyjnych.

Zarząd, Komisya Rewizyjna i Zebrania Ogólne.

Prezydyum T-wa, wnosząc z brzmienia § 19 ustawy, że mandaty prezydyum, przewodniczących Wydziałów i Komisji ekspirują w dn. 25 listopada 1909 r., wyznaczyło nowe wybory na ten dzień. Na wniosek jednak członka honorowego Ign. Baranowskiego Ogólne Zgromadzenie uchwaliło, iż dotychczasowi urzędnicy pozostać mają na swoich stanowiskach do 25 listopada 1910 r. Na temże zgromadzeniu wyrażono gorące uznanie za pracę przy organizacyi wewnętrznej T-wa ustępującemu, ze względów na zdrowie, sekretarzowi p. Wł. Janowskiemu, a na jego miejsce obrano p. Franciszka Pułaskiego. Do zarządu na opróżnione stanowiska wybrano ponownie pp. W. Janowskiego, J. K. Kochanowskiego i F. Kucharzewskiego. Z łona swojego Zarząd wybrał na skarbnika p. F. Kucharzewskiego, na redaktora p. J. Tura, który zaprosił w myśl § 25 reg. IV na specjalnego redaktora dla wydawnictw Komisji historycznej p. St. Kętrzyńskiego, i o przyjęciu przez niego tego stanowiska Zarząd w dniu 17 lutego 1910 r. zawiadomił.

27 lutego 1910 r. zasłużony przy organizacyi T-wa wiceprezes S. Dickstein zrzekł się swego urzędu. Na jego miejsce Ogólne Zgromadzenie w dn. 27 lutego wybrało p. Zdzisława Dmochowskiego.

Rozpatrzono kandydatury na członków T-wa i przedstawiono do wyboru Ogólnemu Zgromadzeniu z dn. 27 II 1910 r. pp.: Józefa Brudzińskiego i Anastazego Landaua, a na Ogól-

nem Zgromadzeniu 12 VI 1910 r. pp.: Bronisława Bouffała i Maryana Zdziechowskiego. Powołano zaś na członków T-wa na Ogólnem Zebraniu 25 XI 1909 r. pp.: Ignacego Tad-Baranowskiego, Władysława Dziewulskiego i Marcina Ernsta, a na Zebr. Ogól. 12 II 1910 r. pp.: Józefa Brudzińskiego i Anastazego Landaua.

Zarząd T-wa zajmował się następującymi ważniejszymi sprawami.

Dla opracowania regulaminu funduszu im. A. Krasieńskiego utworzono specjalną Komisję, która ustaliła tekst regulaminu w myśl zredagowanego przez pp. B. Chlebowskiego i W. Holewińskiego projektu. Tekst ten będzie przedstawiony Ogólnemu Zgromadzeniu dla zatwierdzenia po otrzymaniu zezwolenia władz na przyjęcie funduszu.

Z powodu wskazanej przez Ogólne Zgromadzenie potrzeby pewnych zmian i uzupełnień w Regulaminie T-wa — wyznaczono Komisję, w skład której weszli: wiceprezes, sekretarz, przewodniczący Wydziałów, redaktor i p. W. Janowski. Komisya ta zebrała materiał odnośny, który po skodyfikowaniu przedstawiony będzie Zarządowi, a następnie Ogólnemu Zgromadzeniu na zatwierdzenie.

W podjętej przez ś. p. T. Dunina sprawie instytutów naukowych przy T-wie, zwrócono się za pośrednictwem specjalnie utworzonej Komisji do komitetu projektowanego instytutu im. Nenckiego, z propozycją podjęcia wspólnej akcji dla stworzenia w Warszawie instytutu medycyny doświadczalnej. Zamiar ten jednak napotkał na trudności uniemożliwiające jego wykonanie. Natomiast podjęte przez wiceprezesa Z. Dmochowskiego zabiegi w sprawie założenia pracowni naukowych T-wa dały następujące rezultaty. Zaprojektowano założenie pracowni zoologicznej, anatomo patologicznej, nerwowo doświadczalnej, bakteriologicznej, gleboznawczej, antropologicznej i surowiczej. Opracowano „zasady regulaminu pracowni“, które Ogólne Zgromadzenie z dn. 12 czerwca 1910 r. zatwierdziło. W myśl tych zasad Zarząd zaprosił na kuratora przyszłej instytucji hr. Józefa Potockiego i wybrał na dyrektora pracowni naukowych p. Z. Dmochowskiego¹⁾.

¹⁾ Zadeklarowane ofiary na rzecz pracowni wymienione są na str. 21.

Budżet T-wa rozpatrywany na grudniowem i styczniowem posiedzeniu Zarządu zatwierdziło Ogólne Zgromadzenie w dniu 27 lutego. Przewiduje on wydatki: na biuro 244, bibliotekę 150, pensye 522, wydawnictwa 2400, Wydział I 800, Wydział II na Komisję hist. 710, na też Komisję fundusz specjalny 600, dla Komisji antropologicznej 169 i specjalny dla niej fundusz 300, na Wydział III dla Komisji meteorologicznej 500, na poszukiwania botaniczne 300, razem 6695. Przewidywany w dn. 31 grudnia 1910 r. remanent 294 rb. 3 k.

Komisya Rewizyjna w dniu 14 lutego 1909 r. akceptowała powyższy budżet i wyraziła skarbnikowi i sekretarzowi podziękowanie za porządek w kasie i biurze T-wa.

Ponieważ w terminie oznaczonym dla ogłoszonego przez Wydziały T-wa konkursu nie nadesłano ani jednej pracy, przeto Zarząd w porozumieniu z Wydziałami przedłużył termin nadsyłania prac do dn. 31 grudnia 1910 r.

Na wniosek poszczególnych Komisji i Wydziałów, Zarząd w ciągu roku sprawozdawczego przyznał następujące **fundusze**¹⁾ na prowadzenie badań naukowych:

p. Ign. Tad. Baranowskiemu na wydawnictwo *Materiałów do historii wsi polskiej* rb. 35 (wypł. 23. XI. 1909).

p. Konopczyńskiemu na przygotowanie dyaryusza sejm z r. 1748 rb. 100 (wypł. 5. III. 1910);

p. St. Krzemińskiemu na inwentaryzację archiwów w 1910 r. rb. 250;

Komisji antropologicznej na zakupno narzędzi rb. 109 k. 68, z których wypłacono 27. XI. 1909 r. 83 rb. 53 k.

p. Wóycickiemu na badania florystyczne rb. 300;

na wydanie dzieła p. Wł. Janowskiego: *Współczesne metody badania serca* rb. 248 k. 65+15 rb. 55 k., razem rb. 264 k. 20.

Nadto z funduszków przekazanych przez prezesa A. Jabłonowskiego na wydawnictwo „*Źródeł Dziejowych*“ wydano na kosztą druku III-iej części tomu XVII-go rb. 1200.

¹⁾ Z wymienionych ofiar i funduszków na prowadzenie badań naukowych, te które wpłynęły lub wypłacone zostały w r. 1909 objęte są sprawozdaniem kasowem podanem w dalszym ciągu (VIII), pozostałe zaś wejda do takiegoż sprawozdania za rok 1910; rachunkowość bowiem Towarzystwa stosownie do Ustawy zamykaną jest z końcem roku kalendarzowego.

IV.

Ofiary na rzecz Towarzystwa.

W roku sprawozdawczym złożono T-wu następujące **ofiary**:
Ks. Seweryn Światopełk-Czetwertyński w dn. 25 listopada 1909 r. złożył w 4½% listach T-wa Kredytowego Ziemskiego, z kuponami bieżącymi, zebrane przez siebie 10,000 rb. przeznaczając je na fundusz wieczysty im. A. Krasieńskiego¹⁾.

Prezes Aleksander Jabłonowski (17. III. 1910) złożył dodatkowo do przekazanego uprzednio funduszu „Źródeł Dziejowych“ rb. 600 zebranych przez siebie na to wydawnictwo.

Pp.: Leszczyński Stanisław, Józef Natanson i Ignacy Chrzanowski złożyli (20. XI. 1909) na cele Komisji historycznej, głównie na inwentaryzowanie archiwów (do specjalnego rozporządzenia przewodniczącego Komisji hist.) rb. 650.

Hr. Feliks Sobański przesłał (20. IX. 1909) na ręce członka honorowego T-wa p. Ign. Baranowskiego na potrzeby bieżące T-wa rb. 1000.

Członkowie T-wa złożyli w ciągu roku kalendarzowego 1909 na fundusz bieżący rb. 806 (por. str. 31).

Członkowie Komisji historycznej złożyli zebrane między sobą w ciągu roku kalendarzowego 1909 na cele Komisji rb. 60 (por. str. 31).

¹⁾ Lista ofiarodawców na rzecz tego funduszu jest następująca: Badeni hr. Stan., Bezimienny, Branicki hr. Ksaw., Chrzanowski Ignacy, Czacki hr. Feliks, ks. Czetwertyński Konstanty, ks. Czetwertyński Seweryn, Dickstein Samuel, Kętrzyński Stan., ks. Lubomirski Zdzisław, Łempicki Michał, Ostrowski hr. Józef, Popławski Bron., Potocki hr. Franc., Pułaski Franc., Raczyński hr. Edw., Raczyński hr. Karol, Radoszewski Józef, ks. Radziwiłł Maciej, Sierakowski hr. Adam, Talien Wilczewski Leon, Tarnowski hr. Zdzisław, Tyszkiewicz hr. Benedykt, Zamoyski hr. Maurycy, Żółtowski hr. Jan.

Na rzecz przyszłych pracowni naukowych zadeklarowali pp.: Zdz. Dmochowski, Wład. Janowski i Palmirski po rb. tysiąc razem rb. 3000.

Do rzędu ofiar na rzecz Towarzystwa zaliczyć też wypada: użyczenie lokalu dla T-wa przez członka honorowego Ign. Baranowskiego.

V.

Stosunki zewnętrzne.

T-wo wysłało depeşe gratulacyjne: na zjazd neurologów w Krakowie, na jubileusz T-wa Pedagogicznego we Lwowie i na inaugurację T-wa Przyjaciół Nauk w Przemyśle.

Na zjazd neurologów i psychologów odbyty w Warszawie w dn. 11 października 1909 r. T-wo delegowało członka swego p. Kamockiego.

Na uroczystości obchodu setnej rocznicy urodzin Fr. Chopina we Lwowie delegowało członka A. A. Kryńskiego.

Na jubileuszu Henr. Dobrzyckiego reprezentował T-wo członek p. Alfred Sokołowski.

Dla wzięcia udziału w pracach antropologicznych kongresu naukowego w Buenos Ayres wyznaczonego na 10 — 25 lipca b. r., T-wo dało delegację członkowi swemu panu K. Stołyhwie.

W odpowiedzi na rozesłane przez Zarząd z inicjatywy Komisji historycznej odezwy do biskupów, w sprawie udostępnienia członkom T-wa archiwów kapitulnych i kościelnych, otrzymano nader przychylne odpowiedzi, zawiadamiające o poczynieniu odnośnych rozporządzeń przez J. E. Arcybiskupa Warszawskiego Chościak Popiela i biskupa Zdzitowieckiego. Nadto biskup Kielecki polecił duchowieństwu, aby przysłało wykazy najstarszych ksiąg kościelnych i dokumentów pergaminowych.

Kasa pomocy dla osób pracujących na polu naukowym im. d-ra Mianowskiego udzieliła zasiłków: 1) na przygotowywanie do druku Materyałów do dziejów wsi Polskiej Ign. Tad. Baranowskiemu, 2) na inwentaryzacją mniejszych archiwów w Królestwie Polskim, Józefowi Bojasińskiemu.

W roku sprawozdawczym utrzymywano stosunki zamienne wydawnictw z instytucjami naukowemi, wymienionemi w poniższym wykazie:

1. Amsterdam. Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam.
2. Belgrad. Српска Краљевска Академија у Београду.
3. Berlin. Königl. Preussische Akademie de Wissenschaften.
4. Boston. American Academy of Arts and Sciences.
5. Brunzwick. Verein für Naturalwissenschaft zu Braunschweig.
6. Bruksela. Societé Belge de Geologie Bruxelles.
7. Budapeszt. Magyar Tudományok Akadémia.
8. Bukareszt. Academia Româna. Bukaresti.
9. Cambridge. Cambridge Philosophical Society.
10. Genewa. Societé de Phisique et d'Histoire Naturelle de Genève.
11. Goetynga. Kön. Gesellschaft des Wissenschaften zu Göttingen.
12. Helsingfors. Finska Vetenskaps Societeten.
13. Kraków. Akademia Umiejętności w Krakowie.
14. Lwów. Науковое Товариство імени Шевченка у Львові.
15. „ Zakład narodowy im. Ossolińskich we Lwowie.
16. Monachium. Königl. Bayerische Akademie der Wissenschaften.
17. Neapol. Accademia delle scienze fisiche e matematiche.
18. Paryż. Societé Philomatique de Paris.
19. Petersburg. Императорская Академія Наукъ въ С. Петербургѣ.
20. Petersburg. Императорское Минералогическое Общество въ С.-Петербургѣ.
21. Petersburg. Русское физико-химическое Общество при Имп. С.-Петербургскомъ Университетѣ.
22. Philadelphia. Academy of Natural sciences of Philadelphia.
23. Poznań. Towarzystwo Przyjaciół Nauk.
24. Praga. Česke Akademie Cisaře Franciška Josefa v Praze.
25. Rzym. Academia Romana dei Nuovi Lincei Roma.
26. „ Reale Academia dei Lincei Roma.

27. Sztokholm. K. Svenska Vetenskapsakademien i Stockholm.
28. Turyn. Accademia delle Scienze di Torino.
29. Warszawa. Варшавскій Университетъ.
30. Wenecya. Reale istituto Veneto.
31. Wiedeń. Geologische Reichsanstalt.
32. Wilno. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Wilnie.
33. Zagrzeb. Jugoslavenske Akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu.

W zamian za „Sprawozdania“ otrzymywano następujące czasopisma:

- Ateneum Kapłańskie, Włocławek.
- Chemik Polski, Warszawa.
- Farmacja, Warszawa.
- Филологическія записки, Воронежъ.
- Gazeta Lekarska, Warszawa.
- Kosmos, Lwow.
- Lwowski Tygodnik Lekarski.
- Medycyna i Kronika Lekarska.
- Muzeum, Lwów.
- Nowiny Lekarskie, Poznań.
- Pamiętnik Literacki, Lwów.
- Pamiętnik T-wa Lekarskiego, Warszawa.
- Poradnik językowy, Kraków.
- Przegląd Biblioteczny, Warszawa.
- Przegląd Filozoficzny, Warszawa.
- Przegląd Lekarski, Kraków.
- Sfinks, Warszawa.
- Zdrowie, Warszawa.

VI.

Wydawnictwa.

W okresie sprawozdawczym (od 1 lipca 1909 po 30 czerwca 1910 r.) wydano 9 zeszytów „Sprawozdań“ pod redakcją p. J a n a T u r a. Obejmują one ogółem 877 stron druku. Z tego przypada na Wydział I-szy str. 129 (w T. II Sprawozdań str. 63—120 w III-cim str. 1—72); na Wydział II-gi str. 311 (w T. II-gim str. 141 — 278, w III-cim 1 — 174); na Wydział III-ci str. 437 (w T. II-gim str. 275—394, w III-cim 1—318).

Rozwój „Sprawozdań T. N. W.“ w stosunku do lat ubiegłych przedstawia poniższa tabela świadcząca, że w roku sprawozdawczym objętość tego wydawnictwa wzrosła w stosunku do pierwszego roku o 390%, w stosunku do roku drugiego o 131%.

Rok	Wydział I			Wydział II		Wydział III		Razem	
	sprawo- zdanie roczne	komuni- katów	stron	komuni- katów	stron	komuni- katów	stron	komuni- katów	stron
I-szy . .	—	4	32	—	6	24	188	28	226
II-gi. . .	28	13	90	13	199	49	349	75	666
III-ci . .	36	8	129	15	311	52	437	75	877

W roku sprawozdawczym najwięcej prac ogłosił Wydział III-ci, podział ich według specjalności przedstawia się jak następuje: z biologii 15 komunikatów na 161 str., z matematyki i astronomii 15 na str. 65, z meteorologii 6 na str. 86, z geologii i gleboznawstwa 7

na str. 54, z mineralogii 6 na str. 39 i z chemii 5 na str. 32. Tak więc w wydziale tym, którego komunikaty zapełniły połowę miejsca w „Sprawozdaniach“ najwięcej ogłoszono prac z biologii, matematyki i meteorologii.

W Wydziale II-gim ogłoszono trzy wspomnienia pośmiertne (A. Krasińskiego, Moldenhawera i Załęskiego) str. 9, z antropologii komunikatów 5 str. 155, z filozofii 2 str. 62, z historii 4 str. 44, z prawa 2 str. 27, z socjologii i demografii 2 str. 17. W Sprawozdaniach więc Wydziału przeważały prace z zakresu antropologii.

W Wydziale I-ym ogłoszono 6 prac z historii literatury na 116 str., z filologii 2 na 11 stronach i jedną pracę o metryce (w poezyi Słowackiego) na 27 stronach.

Oprócz „Sprawozdań“ w wyżej wzmiankowanym okresie ogłoszono jako **Prace Towarzystwa Naukowego Warszawskiego** następujące wydawnictwa:

II Wydział nauk antropol., społeczn., hist. i filozofii, Komisya historyczna.

№ 1. Materiały do dziejów Komisji Rządzącej (1807 r.). Korespondencya Komisji z delegatami do Drezna Ludwikiem Gutakowskim i Stanisławem Potockim wydał Henryk Konie z przedmową Wł. Smoleńskiego przew. Kom. Hist. Warszawa 1910, 8-vo str. III+91.

№ 2. Ign. Tad. Baranowski. Materiały do dziejów wsi Polskiej. Zeszyt I-szy. Warszawa 1910. 8-vo str. 57.

№ 3. Księgi Referendarskie, T. I, 1582—1602 wydał Ignacy Tadeusz Baranowski. Warszawa 1910 8-vo str. XVI+175.

III Wydział nauk matematycznych i przyrodniczych. № 2. Władysław Janowski. Współczesne metody badania serca. Warszawa 1910. 8-vo str. VII + 176 (51 rysunków w tekście).

Nadto wydano oddzielnie:

Źródła Dziejowe Tom XVII. Część III-cia Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym T. VI. Część III-cia Podlasie (Województwo) opisane przez Aleksandra Jabłonowskiego. Warszawa 1910. 8-o str. 4+259+XLVI.

VII.

B i b l i o t e k a .

Biblioteka T-wa składa się z wydawnictw, otrzymywanych na zamianę, oraz z dzieł i rozpraw, ofiarowanych T-wu. Fundusze T-wa nie pozwalają dotąd na nabywanie książek i na prenumeratę pism.

Na początku roku sprawozdawczego biblioteka posiadała ogółem 1024 dzieł i rozpraw. W dniu 30 czerwca 1910 roku ogólna ilość dzieł, odbitek oraz wydawnictw peryodycznych, wynosiła 1146. Obejmują one razem 2104 tomów, przeważnie treści specjalnej naukowej. Biblioteka posiada inwentarz oraz katalog kartkowy. Członkowie T-wa mają prawo korzystania z biblioteki już to na miejscu, już to wypożyczając dzieła za rewersami.

Porządek w bibliotece utrzymuje czasowo, pod kierunkiem i kontrolą Sekretarza Towarzystwa, p. Wincenty Grochowski.

VIII.

Sprawozdanie kasowe

za rok 1909.

Rachunek przychodów i rozchodów.

Przychód.	Rb. K.		Rozchód.	Rb. K.	
Pozostałość z d. 31/XII 1908 r.	7055	22	Utrzymanie biura	362	13
Składki członk. za r. 1907	60	—	Urząd. biura i bibl.	199	14
„ „ „ „ 1908	210	—	Pensye	486	—
„ „ „ „ 1909	650	—	Wyd. „Sprawozdań“ za r. 1908	710	42
Ofiary członków	806	—	Wyd. „Spr.“ za r. 1909	1700	95
Prenumer. Sprawozdań	53	90	Wydatki wydziału II.	262	53
Ofiary na fundusz bież.:			„ „ III.	780	—
Maryi Szlenkerowej.	1000	—	Wyd. „Źródł Dziej.“	1903	55
Zofii Szlenkerówny.	1000	—	Wyd. „Teki Pawińsk.“	7	35
Feliksa Sobańskiego.	1000	—	Pozostałość w dniu 31/XII 1909 r.	22603	58
Ofiary dla Komisji historycznej:					
St. Leszczyński, J. Natanson i Ignacy Chrzanowski	650	—			
Członkowie Komisji.	60	—			
Wydawnictwo „Źródł Dziejowych“	3040	05			
Wydawnictwo „Teki Pawińskiego“	3085	40			
Fundusz im. Adama Krasińskiego.	10000	—			
Procent od funduszów w Banku Handl. za r. 1909.	345	08			
	29015	65		29015	65

Bilans

w dniu 31 grudnia 1909 roku.

Winiien.

M a.

		Rb.	K.			Rb.	K.
Bank Handlowy:				Fundusze:			
a) złożone do depozytu				a) im. A. Krasieńskiego	10000	—	
4 ¹ / ₂ % L. Z. Z.	10000	—		b) wyd. „Źród. Dziej.“	1136	50	
b) rach. 5 ¹ / ₂ % t. 16/III 1910	2000	—		c) „ „ Teki Pawińsk.“	3078	05	
„ „ „ 3/VI „	3300	—		d) kapitał zasobowy .	400	—	
„ „ „ 18/VII „	1000	—		e) „ nagrodowy.	3000	—	
c) rachunek bieżący . . .	1838	33		f) „ bieżący:			
S. Natanson i S-wie:				dla wszyst. Wydż.	3179	03	
a) Wyd. „Źród. Dziej.“.	1136	50		„ Wydziału I .	800	—	
b) „ „ Teki Pawińsk.“	3078	05		„ „ II. .	300	—	
K a s a:				„ Komisji hist. .	710	—	
a) u skarbnika	245	69					
b) u dziennikarza	5	01					
	22603	58			22603	58	

Budżet

na rok 1910.

Dochody.		Rb.	K.	Wydatki.		Rb.	K.
Składki członków	850	—		Utrzymanie biura	244	—	
Ofiary „	800	—		Urząd. biura i bibliot.	150	—	
% z B. H.	300	—		Pensye	522	—	
Pren. Sprawozdań	50	—		Wydawnictwo	2400	—	
Niedobór do pokrycia:				Wydatki na Wydż. I.	800	—	
z fund. bież. ogólnego	2885	—		„ „ „ II.	469	—	
z fund. bież. wydż. I .	800	—		„ Komisji Hi-			
z fund. bież. wydż. II.	300	—		storycznej	1310	—	
z fund. bież. Kom. hist.	710	—		Wydatki na Wydż. III	800	—	
	6695	—			6695	—	

Ofiary Członków

na fundusz ogólny w r. 1909.

Banachiewicz Tadeusz	Rb. 15
Boguski Józef Jerzy	„ 5
Bogusławski Edward	„ 8
Chodyński Stanisław ks.	„ 50
Dickstein Samuel	„ 100
Dmochowski Zdzisław	„ 90
Dydyński Teodor	„ 20
Goldflam Samuel	„ 15
Grabski Władysław	„ 5
Holewiński Władysław	„ 40
Jakowski Maryan	„ 15
Janowski Władysław.	„ 40
Kamocki Walenty	„ 10
Konic Henryk	„ 26
Korbut Gabryel.	„ 2
Kosiński Julian.	„ 15
Kryński Leon	„ 20
Kucharzewski Feliks	„ 90
Lutostański Karol.	„ 5
Majewski Erazm	„ 15
Mayzel Waclaw	„ 20
Miklaszewski Walenty	„ 10
Miklaszewski Sławomir	„ 10
Pułaski Franciszek.	„ 15
Rejchman Mikołaj.	„ 15
Rowiński Michał	„ 5
Struve Henryk	„ 120
Szober Stanisław	„ 5
Wierzbowski Teodor	„ 20
Razem	Rb. 806

Ofiary Członków Komisji Historycznej

w roku 1909.

Baranowski Tadeusz	Rb. 5
Giedroń Franciszek	„ 10
Do przeniesienia	Rb. 15

	Z przeniesienia	Rb. 15
Handelsman Marcelli	"	5
Kętrzyński Stanisław	"	5
Kochanowski Jan	"	5
Kraushar Aleksander	"	10
Meyet Leopold	"	5
Pułaski Franciszek	"	5
Smoleński Władysław	"	10
	Razem	Rb. 60

Wykazy szczegółowe pozycji rozchodów (ob. str. 30).

„Wydatki Wydziału II-go“.

P. Wachowskiemu na poszukiwania w archiwach cechowych	Rb. 19 k. —
PP. Kętrzyńskiemu i I. T. Baranowskiemu na podróż w celu badania archiwów krajowych	" 125 " —
P. I. T. Baranowskiemu na wydawnictwo Materiałów do historii wsi polskiej	" 35 " —
P. K. Stołyhwie na nabycie przyrządów antropometrycznych	" 83 " 53
	<u>Rb. 262 k. 53</u>

„Wydatki Wydziału III-go“.

P. Wł. Gorczyńskiemu na prowadzenie badań pyrliometrycznych	Rb. 480 k. —
P. Wóycickiemu na zbieranie materiałów do geografii botanicznej Polski	" 300 " —
	<u>Rb. 780 k. —</u>

26 lutego 1909 r. Zarząd otrzymał od prezesa T-wa Aleksandra Jabłonowskiego na dalsze prowadzenie wydawnictw: „Źródła Dziejowe“ rb. 1945 k. 40 i „Teki Pawińskiego“ rb. 2927 k. 85, razem rb. 4873 k. 25 (Spraw. II, str. 22). W ciągu r. 1909 obrót tych funduszków był następujący:

„Źródła Dziejowe“.

Przychód.	Rb.	K.	Rozchód.	Rb.	K.
Fundusz otrzymany	1945	40	I. T. Baranowskie- mu za przygot. ma- teryałów	100	—
Al. Jabłonowski	427	35	Al. Jabłonowskie- mu na koszta wyd. cz. II t. XVII . . .	1800	—
Z. Gloger	100	—	Podatek	3	55
Zwrot z wypłaconych na wyd. cz. II t. XVII	497	—	Pozostałość na r. 1910	1136	50
Procenty	70	30			
	3040	05		3040	40

„Teki Pawińskiego“.

Przychód.	Rb.	K.	Rozchód.	Rb.	K.
Fundusz otrzymany	2927	85	Podatek	7	35
Al. Jabłonowski	10	65	Pozostałość na r. 1910	3078	05
Procenty	146	90			
	3085	40		3085	40

IX.
Zadania konkursowe
Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

A. W WYDZIALE JEZYKOZNAWSTWA I LITERATURY.

„Życie duchowe i twórczość Juliusza Słowackiego“.

Żądana jest bądź całkowita synteza krytyczna, bądź częściowe opracowanie jednego z dwu głównych okresów działalności poety (lata 1836 — 1842 i 1842 — 1849), bądź wreszcie studium nad genezą i ewolucją samego artyzmu z uwzględnieniem pokrewnych zjawisk w dziejach poezji i sztuki innych ludów Europy.

B. W WYDZIALE NAUK ANTROPOLOGICZNYCH, SPOŁECZNYCH,
HISTORII I FILOZOFII.

„Znaczenie żywiołu etnicznego litewskiego w ewolucji polityczno-społecznej W. Księstwa Litewskiego przed Unią Lubelską“.

Praca ta ma stanowić studium, oparte zarówno na wynikach badań etnograficznych, jakoteż na danych faktycznych, dotyczących polityczno-społecznego i kulturalnego rozwoju żywiołu rdzennie litewskiego, ze szczególnem uwzględnieniem przejawów tego żywiołu w ustawodawstwie, a mianowicie w Statucie Litewskim.

C. W WYDZIALE NAUK MATEMATYCZNYCH I PRZYRODNICZYCH.

„Zbadanie pod względem mineralogicznym któregośkolwiek z terytoriów Królestwa Polskiego“.

Przez terytorium rozumieć należy pewną całość geograficzną, lub pewien kompleks geologiczno-petrograficzny. Praca winna wyczerpywać odnośną literaturę i opierać się nadewszystko na badaniach oryginalnych autora, oraz na laboratoryjnym opracowaniu materiałów zebranych. Autor winien przedstawić duplikaty zbadanych przez się materiałów, jakoteż i ewentualnych preparatów mikroskopowych.

WARUNKI KONKURSU.

1. Każda z prac, ubiegających się o nagrodę konkursową, winna być napisana w języku polskim, oparta na badaniach samodzielnych i odznaczać się metodą ściśle naukową.
2. Wyłączają się z konkursu wszelkie prace charakteru kompilacyjnego, chociażby odznaczały się zaletami układu i przedstawienia.
3. Praca konkursowa winna zawierać w sobie całkowite opracowanie tematu w granicach, w zadaniu konkursowem określonych.
4. Na konkurs przyjmowane będą tylko prace, nigdzie dotąd drukiem nieogłoszone.
5. Każda z prac konkursowych zawierać winna dokładną literaturę naukową traktowanego przedmiotu zarówno polską, jak i obcą.
6. Nagroda za pracę konkursową na każdy z trzech powyższych tematów wynosi rubli **tysiąc**.

Uwaga. Towarzystwo Naukowe zastrzega sobie możność podzielenia tej sumy na dwie równe lub nierówne części, w razie, gdyby z pomiędzy prac, nadesłanych na dane zadanie, dwie okazały się godnymi nagrody. W razie gdyby, prócz nagrodzonych, znalazły się jeszcze inne prace wyróżniające się, Towarzystwo Naukowe może je odznaczyć wzmianką zaszczytną.

7. Praca uwieczniona nagrodą pozostaje własnością jej autora, Towarzystwo wszakże zastrzega sobie pierwszeństwo ogłoszenia jej drukiem, po porozumieniu się z autorem.
8. Termin ostateczny do nadesłania rękopisów oznacza się na 31 grudnia 1910 roku. Po upływie tego terminu żadne rękopisy przyjmowane nie będą.
9. Rękopisy prac konkursowych winny być pisane pismem czytelnym po jednej stronie każdej karty, z szerokim marginesem. W żadnym miejscu rękopisu nie powinno być ujawnione nazwisko autora.
Pożądane jest nadsyłanie rękopisów pisanych na maszynie, w dwu lub trzech egzemplarzach.
10. Rękopisy należy nadsyłać bezimiennie w posyłkach poleconych pod adresem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego¹⁾—opatrzone godłem, z dołączeniem osobnej koperty opieczętowanej, opatrzonej temże godłem co rękopis i zawierającej wewnątrz nazwisko autora i dokładny jego adres.
11. Ogłoszenie nagród na podstawie ocen Wydziałów (§ 37 Ustawy Towarzystwa Naukowego Warsz.) nastąpi na dorocznem Zgromadzeniu Ogólnem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego d. 25 listopada w roku 1911. Nazwiska autorów prac uwiecznionych ujawnione będą dopiero na tem posiedzeniu po otworzeniu kopert opieczętowanych.
12. Rękopisy prac nieuwiecznionych i nieodznaczonych wzmianką zaszczytną mogą być zwrócone wraz z kopertą opieczętowaną na żądanie, w ciągu jednego roku od daty ogłoszenia wyniku konkursów.

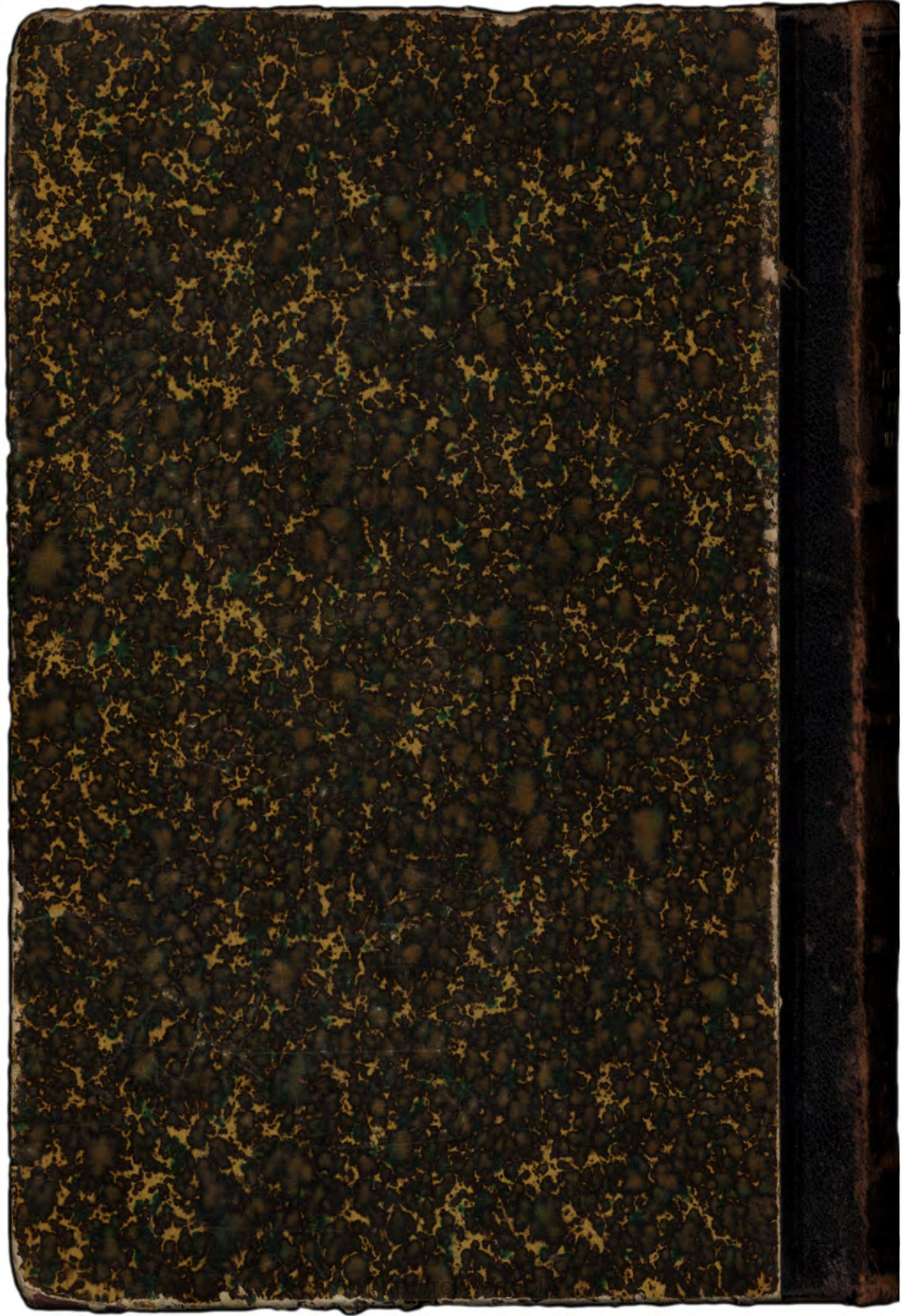
¹⁾ Adres: Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7.

SPRAWOZDANIA
TOWARZYSTWA
NAUKOWEGO
WARSZAWSKIEGO

1910